

MŪSŲ VISUOMENĖJE

Vanagaičio mirtis visus sujaudino

Staigi ir netikėta Antano Vanagaičio mirtis palietė gedulo sparnu plačią Amerikos lietuvių visuomenę.

A. Vanagaitis, gimęs 1890 metų gegužės mėnesio 19 dieną (Šakiuose), taigi dar nei šėšių dešimčių metų nesulaukęs, tikrai mirė per anksti, ir tai dar labiau didina visų liūdesį.

A. Vanagaičio bendradarbiai ir draugai leidžia specialų MARGUČIO numerį, to Amerikos lietuvių visuomenės mėgiamo žurnalo įkvėpėjui paminėti. Susidarė komitetas ir paminklui pastatyti.

ALT vajuos eiga

ALT Sekretariatas praneša, kaip sekasi ALT paskelbtą rinkliavą. Tiesa, tos žinios neduoda visai tikro vaizdo, kadangi iš daugelio vietų, kur yra surinkta gana didelės sumos, pinigai dar nepersiųsti.

Štai, pavyzdžiui, pagal tas žinias Pennsylvania tesurinko \$25.00, tuo tarpu laikraščiuose jau buvo žinios, kad vien Pittsburghe ir Philadelphiaje įvyko rinkliavos, kuriose surinkta netoli po \$1,000.

Iš atsiųstųjų sumų matyti, kad tuo tarpu pirmą vietą užima Maryland, o antrą Ohio. Ta prasme, kad šiose valstybėse nustatytos kvotos jau įvykdytos Maryland 50%, Ohio 31%. Toliau seka Wisconsin su 27% ir Illinois su 23%.

Tačiau reikia atminti, kad kvotos nelygios. Marylando kvota \$2,000, o Ohio — žvigužiai didesnė — \$4,000. Iš Ohio (tiksliau pasakius — iš Clevelando) jau yra nusiųsta \$1,273, taigi daugiau, kaip Marylando (\$1,007).

Illinois kvota didžiausia — \$22,000. Taigi, nors Illinois (Chicago) jau ir davė \$5,252, bet iki kvotos įvykdymo čia reiks daug pasispausti. Yra, žinoma, ir iš ko...

New Yorkas, atrodo, yra dar ir su persiuntimu atsilikęs, nes nurodoma, kad iš ten gauta tik \$500, o juk spaudoje buvo pranešta, kad surinkta daugiau. Todėl sekretariatas ir ragina, surinktas aukas kuo greičiau siųsti, kad susidarytų tikresnis vaizdas apie vajuos stovį.

Taip pat ragina nesustabdyti darbo tol, kol visa vajuos programa bus įvykdyta.

Ruošiasi tautinės srovės seimui

Tautinės srovės seimui, kuris bus New York'e balandžio 30 ir gegužės 1 d.d., ruošiasi dviem frontais.

New Yorko komisija, pirmininkaujama J.P. Ginkaus, pasiėmė ant savo pečių visą techninį seimo parengimo darbą. Į tą komisiją reikia kreiptis ir dėl viešbučių užsakymo. Patariama visiems iš kitur atvykstantiems seimo dalyviams viešbučius užsisakyti iš anksto. Ta proga primename rengimo komisijos pirmininko adresą: J.P. Ginkaus, 495 Grand St., Brooklyn 11, N.Y.

Seimo programa ir sukvietimo darbas rūpinasi pernai tam tikslui sudarytoji tautinės srovės organizacijų komisija, kuriai pirmininkauja A. A. Ols.

Dar kartą primenam LVS skyrėmą, kad yra reikalingas sušaukti su pirmininku dr. M. J. Colney, 148 Grand St., Wabterbury, Conn., dėl vietinių pasitarimų seimo reikalais.

The only Lithuanian Newspaper published in Ohio reaching a very large majority of the 100,000 Lithuanians in the State and in Cleveland.

No. 11

Kaina 6c.

CLEVELAND, OHIO March-Kovo 18, 1949

LITHUANIAN WEEKLY

Published every Friday in Cleveland by
Ohio Lithuanian Publishing Co.
6820 Superior Ave. Cleveland 2, Ohio

Subscription per year in advance
In the United States \$3.00
In Canada ..... \$4.00 Elsewhere \$4.50

Entered at Second-Class matter Decem-
ber 6th, 1915, at the Cleveland Postoffice
under the act of March 3, 1879.

(34-ti metai :: 34th year)

Nebeturim A. Vanagaičio...

Atsiskyrimas a. a. Antano Vanagaičio su šiuo pasauliu palieka didelę spragą lietuvių gyvenime. Jo pasigies ne tik Amerikos lietuviai, kurių tarpe jo kultūros darbas yra padaręs tokį didelį įnašą, bet ir viso pasaulio lietuviai.

Jo linksmas būdas, gilus supratimas lietuvių dvasios, mokėjimas prisitaikyti prie besikeičiančių sąlygų ir uolus nuolatinis kūrybos darbas palieka didelę žymę.

Jam atvykus Amerikon su Dzimdzi-Drindzi, tuojau atsirado judėjimas, meno parengimai ir visų sužadėjimas. Jo lengvos, malonios dainos tuojau pasigirdo nuo Atlanto iki Pacifiko jūrų ir tapo vieninteliu, rimtu įrankiu pritraukti čia gimusius ir augusius prie lietuviybės.

Jo satyra dažnai užslėpdavo jo gilų ir jausmingą dvasią. Tik ji arčiau pažinęs, suprastavai jo idealią sielą, meilę Lietuvai, gilų supratimą ir meilę muzikos ir dailės.

Jam mus apleidus, atsiranda Amerikos lietuvių ir viso pasaulio tėvynainių tarpe neužpildoma spraga.

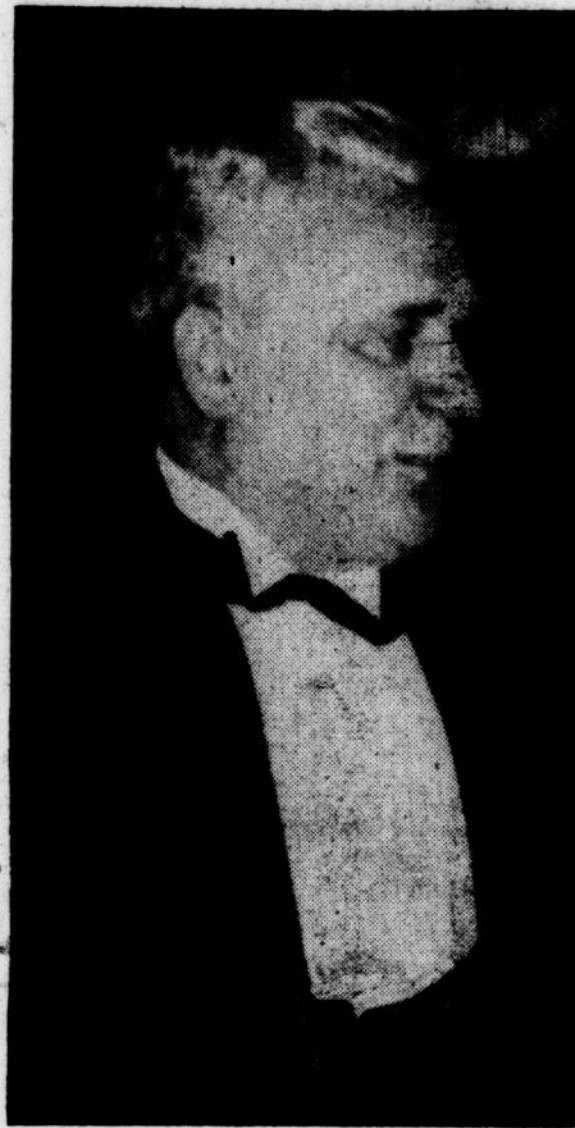
Tad vandan American Friends of Lithuania ir Lietuvai Vaduoti Sąjungos, kurioje jis uoliai veikė ir rėmė, aš jam linkiu ašino atilsio: lai būna jam lengva šios svetimos šalies žemėlė.

Jo brangiai šeimai giliausia mano užuojauta šioje didelėje nelaimėje.

Pijus J. Žiūrys

Amer. Friends of Lithuania

Pirmininkas

ANTANAS VANAGAITIS
Gimė 1890 m. gegužės 19 d.
Mirė 1949 m. kovo 10 d.

Liūdnos išskilmės Čikagoj

Pirmos tokios laidotuvės Chicagos lietuvių kolonijoje

Pereitą šeštadienį, kovo 12, Antano Vanagaičio kūnas buvo parvežtas į Čikagą. Kovo 13 buvo pašarvotas Petkaus koplyčioje, kur seniau yra buvusi MARGUČIO redakcija.

Per tris dienas minčių minios Chicagos lietuvių ėjo į koplyčią, paskutinį kartą pažvelgti į Vanagaitį, kuris tiek daug yra įnešęs į Chicagos ir visos Amerikos lietuvių gyvenimą.

Laidotuvės įvyko trečiądienį, kovo 16 dieną.

Gedulingos pamaldos buvo laikomos šv. Panelės Gimimo parapijos bažnyčioje, Marquette Parke. Didžiama susirinkusiųjų bažnyčioje nesutlipo.

Pamaldas laikė kun. I. Albavičius.

Palaidojo A. Vanagaitį Chicagos šv. Kazimiero kapinėse. Į kapines lydėjo šv. Pan. Gimino parapijos klebonas kun. Paškauskas ir kun. Urba. Kun. Paškauskas pasakė prie kapo pamokslą.

Į kapines lydėjo taip pat mižiniškos minios žmonių. Skačiuojama, kad eisenoje buvo per 500 automobilių.

Dar niekad lietuvių laidotu-

vėse nebuvę tiek daug žmonių ir Chicagos lietuviai ligi šiol dar neturęjė tokių išskilmingų laidotuvių.

Ir ne veltui, nes retas, kas turi tiek draugų ir mylinčių gėrbėjų, kiek jų Amerikoje savo talentu ir maloniū būdu prie savęs pritraukė Antanas Vanagaitis.

Ir gėlių prie karsto buvo tikri kalnai. Jų buvo ne tik nuo Chicagiečių, bet ir visų kolonijų, nes Vanagaičio gėrbėjų yra pilna Amerika.

Tarp atvykusių į laidotuves iš toliau buvo Juozas Olšauskas iš Amsterdam, N.Y., vienas iš pirmutinių "Dzimdzi-Drindzi" grupės dalyvių, draugė su Vanagaičiu apkeliajęs visą Ameriką, Ks. Strumskis iš Brooklyn, N.Y., A. Vanagaičio kompozicijų leidėjas, K. ir O. Karpiai, iš Cleveland, Ohio, muzikas A. Kvedaras, iš Detroit, Mich.

Pe laidotuvių artimesniū A. Vanagaičio šeimos draugų būrys buvo susirinkę Dariaus Girėno salėje užkandžio, kur tarėsi, kaip toliau tęsti velionies įliūbuotus darbus.

Susidarė komitetas paminklui pastatyti, kuris netrukus žada paskelbti savo planus dėl paminklo.

A. Vanagaitis yra palikęs didelį paminklą Amerikos lietuvių širdyse, tad nėra abejotina, kad Amerikos lietuviai ir regima paminklą jam pastatys vertą jo darbų, jei tik komitetas energingai ir neatidėliodamas imsis darbo.

Taip netikėtai nustoje mielo Antano Vanagaičio, sustiprin-kime pasiryžimą ne tik paminklą jam pastatyti, bet ypač tęsti ir stiprinti veikimą, kuriam takus jis taip gerai yra pramynęs...

Rengiasi suvaržyti ko- munistų propagandą

Kongrese pasiūlyta keletas įstatymų projektų, tikslu suvaržyti komunistų propagandą, kaip išdavikišką.

Numato komunistų partijos narių ir jų "fronto" organizacijų vadų privalomą registraciją, o ant jų laikraščių ir knytarėsi, kaip toliau tęsti užrašytą "Komunistinė propaganda" Paštui būtų uždrausta siuntinėti tokią literatūrą.

ŠEŠIOS DIENOS

pasaulio politikoje

KOVO 11

Danijos užsienių reikalų ministras Rasmussen atvyko į Washingtoną kalbėtis dėl prisidėjimo prie šiaurės Atlanto sutarties.

Lenkijos delegatas UN Ekonominėje ir Socialinėje Taryboje taip puolė USA, kad USA atstovas pakilo ir išėjo iš salės, kol to lenko kalba pasibaigė. Sako, tas išėjimas truputį priminė garsųjį Gromyko išėjimą.

KOVO 12

Italijos ministeris pirmininkas de Gasperi pranešė parlamentui, kad vyriausybė vieningai yra nusistatčiusi prisidėti prie šiaurės Atlanto sutarties.

Italijos vyriausybei tame reikale buvo susidarę keblumų, kadangi socialistų partijos vadovybė, nors tik vieno balso dauguma, nutarė priešintis prisidėjimui prie tos sutarties. Todėl buvo abejotama, ar socialistų atstovai vyriausybėje parems tą prisidėjimą. Bet vis dėlto socialistų atstovai vyriausybėje pasiliko ir pritarė prisidėjimui.

Jau skelbia, kad šiaurės Atlanto sutartis bus pasirašyta balandžio mėnesio pradžioje.

Kinijos dabartinis prezidentas keičia vyriausybės pirmininką. Sako, ligišioliniai ministrai ir pirmininkai esą priekaištų, kad jo kai kurios nuosavybės įgytos ne visai pritingu keliu.

Argentinos vyriausybė uždraudė savo konsulatams išduoti imigracijos visas visiems asmenims, kurie yra atvykę iš anapus Geležinės Uždangos.

Neaišku, ko ji nori tuo pasiekti: ar iš viso uždaryti duris tremtiniais, ar tik apsaugoti nuo Maskvos agentų, kurių tremtinių tarpe pasitaiko specialiai atsiųstų, ypač tarp jų, kurie iš ten šioje pusėje atsirado vėlesniais laikais.

KOVO 13

Henry Wallace nenumatytai įsiterpė į religinę radijo programą ir pasakė politinę kalbą.

Religinės programos valanda yra skirta katalikų, protestantų ir žydų tikybiniams prakalboms ir giesmėms, žinoma, atskiru laiku. Henry Wallace gavo kalbėti protestantams skirtu laiku. Bet jis kalbėjo daugiausiai apie politiką, negu apie religinius dalykus.

Kilo daug protestų iš protestantų ir katalikų pusės.

KOVO 14

Islandijos užsienių reikalų ministras irgi atvyko į Washingtoną kalbėtis dėl šiaurės Atlanto sutarties.

Vakarų Vokietijos politiniai vadai vokiečiai slaptai buvo susitikę su rusų zonos vokiečių atstovais pasitarti apie Vokietijos suvienijimo galimybes.

Sklanda dar nepatvirtintos žinios, kad esą areštuoti Lietuvos ir Latvijos sovietiški prezidentai, tai yra Justas Paleckis ir Kirchenšteinas. Bet taip pat neseniai buvo žinios, kad J. Paleckis neseniai pasakė labai Staliną garbinančią kalbą. Tad tuo tarpu į tas žinias apie areštavimą tenka žiūrėti kritiškai, nors nieko nėra negalimo...

Sovietų agentas, Sovietų delegacijos prie UN personalo narys Gubičev, kuris buvo sumintas, kaip šnipas, kada Teisingumo Departamento tarnautoja Judith Coplon norėjo jam perduoti jos pavogtus slapstus dokumentus, nesutinka duoti jokių paaiškinimų prieš jam iškeltą kaltinimą dėl šnipinėjimo.

Paskirto užstato (\$100,000) jis nepristatė, advokato nesamdo ir teismo paskirto advokato nepriima. Amerikos teismą vadina "komedija".

Žinoma, palyginus Amerikos teismo ceremonijas su bolševikų "teismo" paprastumu... tikrai atrodo komedija!

USA karinis teismas Vokietijoje nutėisė aštuonis asmenis už šnipinėjimą Čekoslovakijos vyriausybės naudai.

KOVO 15

Maskvoje vyksta tolimesni pakeitimai aukštose valdžios vietose. Valstybinės Planavimo Komisijos pirmininkas ir ministerio pirmininko pavaduotojas A. Vosnesenski paleistas iš abiejų pareigų. Jo vieton Planavimo Komisijos pirmininku paskirtas M. S. Saburov.

Vyriausio Teismo pirmininkas Goliakov atleistas ir jo vieton paskirtas A.A. Volin.

Iš Aukščiausiojo Sovieto prezidiumo pašalintas Popkov.

Tie pakeitimai jau labiau panašūs į "valymą", negu į pareigų paskirstymo pakeitimą, kaip tai buvo Molotovo ir kitų atsitikimais.

KOVO 16

Italijos komunistai atsisakė nuo sumanymo sukelti generalinį streiką protestui prieš Atlanto sutartį. Matomai pajuto, kad neturės pritarimo.

Prancūzijos ministeris pirmininkas tris kartus gavo parlamento pasitikėjimą po savo kalbos prieš komunistus ir golistus.

Irane kilo baimė, kad sovietai gali bandyti vėl įvesti savo kariuomenę į Iraną, pasiremiam 1921 metų sutartimi. Toje sutartyje yra numatyta, kad sovietai tai gali daryti, jeigu Iranui yra pavojus iš kokios nors kitos pusės. Dabar Sovietuose labai daug kalba, kad Iranui yra pavojus iš Amerikos pusės. Tai ir spėja, kad gal jie ruošiasi ateiti "ginti Iraną nuo Amerikos užpuolimo"...

ŠIOJE ŠALYJE

JAU TREČIA SAVAITĖ, kaip Senate vyksta "filibusteris dėl filibusterio". Tuo keistu vardu vadinasi USA Senato tradicija, kuria senatoriams yra leidžiama kalbėti neribotą laiką. Kai mažuma nori sutrukdyti kokio įstatymo priėmimą, tai ji tada kalba, kalba ir kalba... Tuo būdu neprileidžia prie nutarimo.

Prezidentas Trumanas nori šitą tvarką suvaržyti. Bet kaip tik prieš šitą įstatymą pietinių valstybių senatoriai — irgi demokratai — ir pradėjo vasario 28 dieną "filibusterį", kurį tęsia ligi šiol ir neleidžia įstatymu priimti.

Ištikrųjų šitaip dedasi ne tiek dėl paties "filibusterio", kiek dėl Trumano taip vadinamos Civilinių Teisių programos, kuriai visi pietiečiai ypačiai priešinas. Pagal tą programą būtų panaikinta visa eilė suvaržymų negrams, o pietiečiai tuos suvaržymus labai gina. "Filibusteris" yra labai stiprus ginklas prieš tos Trumano programos priėmimą, todėl pietiečiai ir nenori to ginklo išleisti iš rankų.

BUTŲ NUOMOS KONTROLĖ

LES įstatymo projektas Atstovų Rūmose jau priimtas: būtų nuomos kontrolė juo pratęsiama dar 15-kai mėnesių (Dabartinis įstatymas baigiasi kovo 31). Bet ir čia opozicija įterpė vyriausybei nepageldaujamą pataisą: kad atskiros valstybės savo ribose galėtų ir kitaip tą klausimą susitvarkyti.

Dar nežinia, kaip su tuo įstatymu bus Senate, nes "filibusteris" jau sugaišino pusę mėnesio ir laiko liko tik antroji kovo pusė.

DABARTINIS KONGRESAS

nėra toks geras Trumanui, kaip iš pradžių atrodė. Nors jame demokratų ir dauguma, bet jie nėra vieningi. Kai kuriais klausimais dalis demokratų susideda su dalimi republikonų ir sudaro net daugumą.

Todėl spėjama, kad kažin ar pusė per rinkimus žadėtos programos pasiseks Trumanui įvykdyti.

ANGLIAKASIŲ UNIJŲ

vadas J.L. Lewis paskelbė dviejų savaitių "poilsį", neva pamėginimui 50,000 darbininkų, žuvusių per įvairius nelaimingus atsitikimus kasyklose dėl netinkamų apsaugos įstatymų. Ištikrųjų tai yra "politinis streikas" — spaudimas į valdžią prieš paskyrimą J. Boyd Kasyklų Valdybos direktorium. Bet Senato komisija J. Boyd vis tiek beveik vienbalsiai patvirtino.

Kita to "poilsio" priežastis yra, kad šiuo metu yra daug anglies iškasta, o tai yra uni-jai nepalanki aplinkybė derybose su darbdaviais. Turėdami daug iškasto anglies darbdaviai sunkiai sukalbami.

Bet jeigu anglies sumažėtų, tai geležinkelii vadovybė sako, turėtų atleisti iš darbo apie 55,000 darbininkų.

Jei taip būtų, tai kovoiant už pagerinimą vieniems darbininkams, išeitų pablogėjimas kitiems...

PENNSYLVANIJOJE

PITTSBURGH
LIETUVIŲ KAMBARYS
PITTSBURGH UNIVERSI-
TETE

Pittsburgo lietuviai yra įrengę universitetą pagal lietuvišką stilių Lietuvių Kambarį. Tas kambarys naudojamas istorijos pamokoms. Tokius kambarius turi 22 tautos. Lietuviai savo kambarį baigė įrengti 4 spalio 1940 metais. Įrengimas kainavo virš 10 tūkstančių dolerių ir truko apie 10 metų, kol buvo sukurta ta suma.

Laike karo universitete esančių tautinių grupių judėjimas buvo apribotas. Bet dabar pagyvėjo, prasidėjo judėjimas ir

Užkietėjimas

Dagybė kenčiančių žmonių kad užkietėjimo negėrovės dažnai apima: nervingumą, sugedintą vidurių, galvos skaudėjimą, nevirškinimą, netekimą apetito ir nemigę, kasus ir išpučius. Jūs gal bandėte įvairius preparatus su įvairiomis pasekmėmis, — dabar išsiskyrė šioje tolos laiko išbandytos formos, Triner's Bitter Wine (Kartaus Vyno). Nuo 1887, šis nuostabus preparatas, moksliškai sudėtas iš gamtos šaknų, žiedų ir botanikų, pasiekia kovą su užkietėjimu ir pašalina jo simptomus. Gausk šio šaltinio ir įsitikink pats Triner's efektyvumą. (Pastaba: jei negali gauti Triner's savo artinoje vaistinėje, pasirašyk \$1.50 kartu su vardu savo vaistinės, J. Jos, Triner Corp., 4053 W. Fillmore Chicago, ir jums bus pasiųsta didelis 18 oz. butelis Triner's tuojau apmokėtu paštu.)

Triner's Bitter Wine

AID OVERSEAS, INC.

Neužmiršk padėti tremtiniui!

4851 S. Ashland Avenue

Chicago 9, Ill.

Aid Overseas, Inc. siunčia maisto siuntinius į visas 4 Vokietijos zonas ir kitus Europos kraštus, išskyrus SSER. Siuntiniai yra pilnai aprūpinti nuo dingo. Jei adresatas nesurandamas, pinigai grąžinami. Pristatymas trunka tarp 12-18 dienų. Užsakant didesnius kiekius duodama nuolaida.

Siuntinys Nr. 5—\$5.50 2 sv. rukytų lašinių 2 sv. marmelado 2 sv. pupelių kavos 2 sv. cukraus 1 sv. margarino	Siuntinys Nr. 14—\$6.40 2 sv. rukytų lašinių 2 sv. kiaulinių taukų 2 sv. cukraus 1 sv. marmelado 1 sv. kiaulienos mėsos 2 gab. tualeto, muilo	Siuntinys Nr. 21—\$6.70 2 sv. rukytų lašinių 2 sv. kiaulinių taukų 2 sv. pupelių kavos 1 sv. šokolado 14 oz. kondens. pieno 2 gab. tualeto, muilo

Siuntinys Nr. 10—\$6.80 2 sv. rukytų lašinių 2 sv. kiaulinių taukų 2 sv. margarino 2 sv. pupelių kavos 1 sv. šokolado	Siuntinys Nr. 6—\$2.80 10 sv. cukraus	Siuntinys Nr. 7—\$3.00 10 sv. kvietinių miltų

EKSTRA TAUKAI

A. 8 sv. gryno kiaulinių taukų \$4.75 B. 12 sv. gryno kiaulinių taukų \$6.00 C. 15 sv. gryno kiaulinių taukų \$7.25	Tik į Vokietijos US ir Britų zonas ir eina apie 4 savaites.

Siuntinys Nr. 27 — \$6.30

3 sv. margarino, 4 sv. cukraus, 2 sv. arbatos

PASTABA: Reikalaukite pilno mūsų siunčiamų pakietų sąrašo.

KanaDOS Lietuvių gyvenimą plačiausiai ir nešališkai nusiviečia vienintelis KanaDOS Lietuvių laikraštis
'NEPRIKLAUSOMA LIETUVA'

Daug žinių iš Lietuvos ir apie darbo žmonių gyvenimą sovietuose. 8 puslapių savaitraštis, vedamas prityrusio žurnalisto.

Kaina: KanaDoje \$3, už KanaDOS ribų \$3.50. Adresas:

"Nepriklausoma Lietuva", 3 Fourth Avenue
Ville Lasalle, Montreal, Que., Canada

Didelį malonumą turėsite užsisakyti sau ir suteiksite malonumą savo giminėms ir pažįstamiems, užsakydami KanaDoje, tremtiniams Vokietijoje ir kituose kraštuose.

Geriausias

Žurnalas

LIETUVIŲ

NAUJENOS

Paveiksluotas

32-jų puslapių

Už \$1.00 lankys Tamstas kožna mėnesi per 1 metą.

Išleistas Gegužio 15, 1938.

LIETUVIŲ NAUJENOS

332 N. 6th Street

Philadelphia 6, Pa.

Detroit, Mich., Naujienos

KONCERTAS

LVS 6 skyr. koncertas ruošiamas gegužės 22 d., buvusiojo Lietuvių Svetainės, prie Vernor Hy 25 gatvės.

Rengimo komisija praneša, kad bus labai įdomi programa. Dainininkai atvyks iš Chicago ir vietiniai. Bus kalbėtojų, tautiniai šokiai ir visokie pamarginimai. Vienu žodžiu, programa ruošiamą labai įvairi. Po programos bus šokiai, grojant Stark orkestrui.

Koncertui bilietus galima gauti jau dabar pas St. Douvan, H. Rauby, A. Rinkūn, jų korespondentę ir kitus.

Koncerto pelno 25% skiriamas Našlaičių Fondui. O dabar kaip tik Našlaičių Fondo valdyba ruošia vajų sukelti lėšų našlaičių reikalam.

Našlaičių fondas jau dabar pradėta aukos rinkti. \$5.00 paaukojo Naujų Metų sutikimo rengėjai, kurie, sako, bent nuotrupas to smaus vakaro paskiria geram tikslui. Ir Lietuvių Kultūros ir Meno draugija paaukojo dolerį. Reikia, pradžia yra.

PAAUKOJO KNYGYNUI A. DAMBRAUSKAITĖS MONOGRAFIJA

Liet. Kultūros is Meno draugija nupirko ir paaukojo Detroito didžiajam knygynui A. Dambrauskaitės monografiją, kad meno interesantai, panašius sužinoti apie Lietuvos meną, knygynė rastų bent vienos artistės pasirodymus.

Kai kam atrodo, kad vieno žmogaus pasirodymas mažai reikšmingas. Tai klaidinga mintis. Vienas žmogus kitą kartą gali daugiau pasakyti, negu keli šimtai tūkstančių.

Man teko girdėti įdomi kalba, pasakyta Tarptautiniame Institute. Kalbėtoja perstatė Malajų salų atstovą, pusiau juoda, bet dailios išvaizdos vyrą, ir sako: "Mes kartais pagalvodavome, kas tie malajiečiai, kaip jie atrodo ir kokia jų kultūra. Dabar mes matome tos salos žmogų, o jį matydami, matome ir jo tautą."

Gal būtų daugelį kartų gavę teko ir man matyti Malajų salų žmogų, bet kada nežinau jo tautybės, tai ir dėmesio nekreipi. Apie žmones galima išsimokyti iš istorijos, bet tai visai kitas vaizdas, nei pamatys žmogų gyvą ar bent jo padarų paveikslą.

Būtų daug geriau, jei mes galėtume artistę lietuvaitę parodyti gyvą, dainuojančią operoje, bet mes to kol kas negalime padaryti. O tokiu atveju visgi bus geriau, jei bent paveikslai parodomi, negu nieko.

ZIBURELIO PRAMOGA

Neseniai sutvertas ZIBURELIO ratelis, kovo 12 d. Armona saliuokėje turėjo vakarienę, tikslu sukelti lėšų tremtinių studentų pašalpai.

MIRUSIEJI

William Yurgel mirė kovo 12-tą. Liko 4 sūnūs — Julius, Alfonse, Clements ir William, viena duktė Mrs Lena Stone

Dirvoje gaunamos

KNYGOS

JEI NORITE gauti lietuviškų knygų ar kitų gražių leidinių, skaitykite Dirvoje knygų pargarsinimus, kurių rasite įvairiuose puslapiuose. Iš jų sužinosite, kokių knygų turime ir kokia jų kaina.

UŽSAKYKITE tas knygas, kurių vardus rasite vėliausiam DIRVOS numerij. Nes tų, kurios anksčiau buvo garsinamos, gal but, jau ir nėra.

PARAŠYKIT mums savo pavardę ir adresą, pažymėkit, kurių knygų norite ir kiek pinigų pridėsite. Laišx adresuokite:

DIRVA,

6820 Superior Ave.,
Cleveland 3, Ohio

BROOKLYN, N. Y.

TAUTININKŲ KLUBO SUSIRINKIMAS

Kovo 11 dieną įvyko Lietuvių Tautininkų Klubo susirinkimas, kuriame dalyvavo didelis narių skaičius. Susirinkimą vedė Klubo pirmininkas K. Lesevičius. Tarp eilės smulkesnių klausimų buvo aiškinamasi jau seniau iškeltas reikalas įsigyti Klubui savus namus.

Klubo sekretorius Pr. Narvydas supažindino susirinkusius su įstatais, pagal kuriuos namoma organizuoti namų įsigijimo fondą. Išsiaiškinus, nusistatę sušaukti atskirą susirinkimą galutinai apsisprendimui dėl namų fondo.

Klubas vedėjas Volskis plačiau paaiškino apie smulkesnius Klubo patalpos reikalus.

Susirinkime dalyvavusi eilėnariai užsiskė LVS leidžiamą knygą anglų kalba "Red Terror Over Lithuania". Pats Klubas užsiskė du egzempliorius.

RUOŠIASI SEIMUI

Besitariant tautinės srovės seimui balandžio 31 dieną New Yorke, seimo rengimo komisija, pirmininkaujama J. Ginkaus, buvo susirinkusi posėdžio ir apsparsė kai kuriuos svarbesnius klausimus, susietus su seimo tinkamiesiems paruošimu ir jo sekmiesiems pravedimu. Kadangi tai bus bendras tautinės srovės seimas, tai manoma, jog jis bus labai skaitlingas ir įdomus. Jis padės pagrindus vieningai tautininkų organizacijai Amerikoje.

DAYTON, OHIO

Klemensas MORKUNAS 61 metų, mirė vasario 22 d., Dayton, Ohio. Velionis kilęs iš Zarinių kaimo, Radviliškio valsč., šiaulių apskr. Liko žmona Teofilė, dvi dukterys ir du sūnus.

PARĖMĖ BALFO VAJŲ

BALFO 71 skyrius, Athol, Mass., prisitūnė per savo pirmininką J. P. Andriulioną BALF centrui auką \$200 ir narių mokesčio \$17.

Dėkodamas geros širdies aukotojams ir skyriaus nariams už paramą ir atjautimą tremtinių sunkios būklės BALFas pareiškia, kad ši aukla palengvins tremtinio vargą, sustiprins jį dvasioje ir įgalins BALFą pasiųsti tremtiniams naujų maisto siuntų.

Šia proga primename ir kitoms skyriams ir organizacijoms nepamiršti paremti BALF ir tuo sušelpiti badujančius vaikučius ir našlaičius. Aukus siųskite:

United Lithuanian Relief
105 Grand St. Brooklyn, N.Y.
Fund of America, Inc.

PAAUKOJO 100 DOLERIŲ

Detroito lietuviai J. Zilinskas atsiuntė BALFui auką 100 dolerių. BALFO centras dėkoja gerb. aukotojui už parėmimą mūsų tremtinių ir patikrina, kad pinigai bus sunaudoti pasiuntimui pieno ir riebalų tremtyje vargantiesiems vaikams. Jiems bus didelis džiaugsmas ir paguoda, kad jų tautietis iš tolimos Amerikos jų nepamiršta.

Prie šios progos primename ir kitoms geros širdies amerikiečiams pasiekti šį gražų pavyzdį ir paremti tremtinius. Aukus siųskite tremtiniams šelpiančiai organizacijai.

LIETUVOS VYTIS—gražiai pagamintas Lietuvos herbas. Kaina 50c

ir 5 anūkai. Laidotuvės įvyko antradienį kovo 15 d. iš namų 11801 Fleming, Hamtramck. Palaidotas Evergreen kapin.

GIMTADIENIAI

Antanas Rauby minėjo savo gimtadienį kovo 12, Jim Samolis — kovo 15.

BUS RADIO PROGRAMOS PERMAINA

Artimoje ateityje Amerikos Lietuvių Balso programa Baltie Melodies bus leidžiama ankstesniu laiku šeštadienį ir bus pailginta. Plačiau išsirsite šį šeštadienį.

VYČIAI VAŽIUOS Į DAITON, OHIO

Detroito Vyčiai važiuos į Ohio ir Michigano valstybių Vyčių suvažiavimą, kuris įvyks balandžio 29, 30 ir gegužės 1, Dayton.

NAUJA RADIO CHORO VALDYBA

Išrinkti: pirm. Raymond Medonis, sekretore Johnė Roks, išdin. John Paškauskas. Rodijo choras susirenka kiekvieną trečiadienį, 8 v.v. International Institute.

STONY BROOK, Long Island, Y.N.

Viršų pažymėtu adresu atvažiuojo tremtiniai, kai kurie jų ir apsigyveno Stony Brook apylinkė.

Dr. P. Kusa, turįs tarnybą Port Jefferson'o ligoninėje gydytoju — chirurgu (residėnt), jau plačiai tapo žinomas esąs geru ligonių draugu ir brangiu kitų gydytojų kolega. Dirbdamas dr. Kusa studijuoja ir ruošiasi šalies egzaminus laikyti.

St. Kusienė, būdama pilna teise ir su gera praktika galėdama įsijungti sesuo, tapo paskirta Port Jefferson'o ligoninėje gimdymo skyriaus viršininke. Darbą jį mėgsta, o ir jaučiantis, kaip namie, nes, anot jos tvirtinimo, visi gimę kūdikiai tik lietuviškai tekalba.

SV. JURGIO PARAPIJIEČIAI AUKOJO TREMTINIAMS

Vysk. V. Brizgio apsilankymo proga per kleb. kun. J. Cižauską, sv. Jurgio parapijiečiai suaukojo virš \$500 tremtiniams gelbėti.

LINKIN SVEIKATOS

Ona Volukonienė sunkiai susirgo.

Ona Gabrytė sužeista automobiliaus nelaimėje, sveiksta Pontiac General Hospital.

Anastasia Šaltis gydyosi North ville sanatorijoje.

SV. JURGIO PARAPIJOS CHORAS

Parapijos choras pradės rengtis Velykų šventėms. Choro nariai prašomi dalyvauti pamokose tuoju po sumos šį sekmadienį.

MIRUSIEJI

William Yurgel mirė kovo 12-tą. Liko 4 sūnūs — Julius, Alfonse, Clements ir William, viena duktė Mrs Lena Stone

SAUGOKIM LIETUVOS GYVYBĘ

Aš, buvęs lietuvių tremtinių Vokietijoje gimnazijos direktorius ir aukštesniųjų mokyklų inspektorius, šiomis dienomis atvykęs į jūsų tarpą, jaučiu malonią pareigą padėkoti Jums broliai Amerikos lietuviai už pagalbą tremtyje esančiam ir mokslus einančiam jaunimui.

Broliai ir sesės amerikiečiai kaip į namus įsibrauna plėšikai, norėdami išžudyti gyventojus, pagrobti jų turtą ir patys ten apsigyventi — vieni ima kirvius ir lazdas ir kaunasi su įsibrovėliais, o kiti šoka per langus, bėga pas kaimynus ir šaukiasi pagalbos.

Kai mūsų tėviškę jau 9 metai plėšia pakaitomis vokiečiai su rusais-bolševikais, mes tremtiniai atbėgome pas Jus, Amerikos lietuviai, gyvu žodžiu pranešti, kad Lietuvoje liejamas mūsų brolių kraujas, žudomi seneliai tėvai, lietuviai varomi į Sibirą ir tėvynėje baigiami išnaikinti lietuviai. Mes, išlikę gyvieji, tapome lyg tyruose šaukiantis balsas:

Saugokim Lietuvos gyvybę!

Karui pasibaigus mokytojai, tėvai ir mokiniai susibūrė į stovyklas įkūrė gimnazijas, pradžios mokyklas, vaikų darželius ir įvairias specialines mokyklas, kuriose mokėsi visi tremtyje esantieji vaikai. Tada mums visko trūko, turėjome tik geras norus, karo audros išvargintus mokytojus ir išbadėjusius vaikus. Ir tada Jūs, Amerikos lietuviai, išstė mums pagalbos ranką. Jūs siunčiamas per BALFą maistas ir drabužiai stiprino mūsų finizai ir guodė dvasinai. Jūsų piniginiams aukomis buvo šelpiami mokytojai ir mokiniai. Aš bevažinėdamas po mokyklas stebėjau, kaip su dideliu dėkingumu buvo sutinkamos Jūsų aukos. Ir besimokantis jaunimas yra tvirtai pasiryžęs Jūs neapvilti, išsilaikyti, geras lietuvių patrijotais ir visas savo jėgas skirti Tėvynei Lietuvai!

Tačiau, pereitų metų vasarą, kai Vokietijoje buvo įvesti nauji pinigai, mūsų mokyklos vėl atsidūrė bėdoje, nes piniginės paramos vėl nebebuvo. Darbo sąlygos dar pasunkėjo, pradėjo šlubuoti mokytojų ir mokinių sveikata, padidėjo vaikų džiūva sergančių skaičius.

Broliai Amerikos lietuviai, nepamirškite ir toliau mūsų besimokančio jaunimo. Jūs savo aukomis paremdami moksleiviją, įgalinsite ją ruošti Tėvynės atstatymui ir tuo patys prisidėsite prie Lietuvos gyvybės išlaikymo. Kitados bolševikų varomi į Sibirą mūsų broliai ant savo pečių nešė negalinčius paeiti savo drangus, nes negalintieji paeiti buvo vietoje žudomi. Taip ir Jūs šiandien savo aukomis padėkite mūsų jaunimui, kad jis išliktų sveikas ir paiegtus Lietuvos atstatymui. Tad, tikėdami į šviesesnę Tėvynės ateitį, būdėkime, kad didžiomis tautų prisikėlimo dienomis, kaip bus išsauktas ir Lietuvos vardas, kad būtų kam atsakyti: aš dar gyvas!

Ignas Kazlauskas

Brooklyn, N.Y.

dentams pasakė jautrią kalbą apie lietuvių tautos nelaimę ir tremtinių buitį.

Pažymėtina, kad ši mergaitė yra labai jautri kitų nelaimėms. Jau dvejį metus, kaip ji, lankydama kolegiją, kas sekmadienį aplanko vietos paralyžiaus vaikų ligoninę ir jiems paskambina pianu, o grįždama iš tokiu savo koncertu jaučiasi labai brangiai apmokėta, nes pastebinti tų nelaimingų vaikelių veiduose šypseną, reikšiamą jai dėkingumą.

Algirdas Kusa, tik 13 metų berniukas, ir tik prieš tris mėnesius pradėjęs lankyti šios šalies aštuonerių metų pradžios mokyklą, jau baigė pirmąjį mokinių ir įstojo į High School. Mat tėvas dar tremtyje buvo pramokęs anglų kalbos.

Alytė Kusaitė, aštuonerių metų, nemokėjusi angliškai nei žodžio, ir įstojusi į pirmąjį skyrių, po trijų mėnesių tapo perkelta tiesiog į ketvirtą skyrių. Be pavyzdingo mokymosi mokykloje, lietuviškuose suėjimuose ji gražiai padėklamuoja lietuviškų eilėraščių, padainuoja ir net pašoka.

Faustas Kirša, poetas, laukiamas į Stony Brook atvykstant pirmąjį transportu iš anglų zonos Vokietijoje.

Nėlė Lapė, studentė, Ithacos Kolegijos personalui ir studentams.

Hitleris Klaipėdoje

Ateinantį ketvirtadienį, kovo 24 dieną sueina 10 metų nuo Hitlerio įvygiavimo į Klaipėdą...

V. Rastenis

Antradienį apie antrą valandą dieną, kai laikraščio formos jau buvo baigtos ir nuleistos į spausdinimo skyrių, į redakcijos kambarį įėjo vyresnysis raiščių rinkėjas ir tyliai pranešė:

- Vienas rudas ir du juodi spausdintuvė...
- Ką daro?
- Nieko. Sako, atėjo apsaugoti spausdintuvę, kad kas nesugadintų.
- Dirbti nekludų?
- Ne, tik dailios ir tyli.
- Tai, kol kas, tęskim...

Tas vyras nuėjo į rinktyklą, o aš toliau likau prie raštų, kuriuos reikia paruošti ryt dienai.

Ryt diena? Ar rytoj dar reiks? Bet... Kol kas, tęskim...

"Vienas rudas ir du juodi spausdintuvė" — tie žodžiai visą laiką sukosi galvoje...

Paimu vieną rankraštį, paimu kitą — neblogi būtų straipsniai. Jei taip anksti, būtų galima nešti tiesiai prie linotipo. Bet... Kada "vienas rudas ir du juodi..." Ne, tie straipsniai nebetinka.

Einu į rinktyklą apsidairyti. Ištrūkęjų. Rudas vaikščioja tarp rinktyklos stalių. Juodi — vienas prie durų, kitas rinktyklos gilumoje kampe tyliai stovi.

Rudas prieina. — Ar Tamsta čia redaktorius? — klausia vokiškai.

— Taip.

— Gerai, tegul visi dirba.

Gal paklausti jį, kas jis toks, ko jam čia reikia? Bet kam? Ar gi ne aišku? Pradėsi klausinėti, reiks klausyti, kas galima ir ko negalima... Ne, kam skubintis tuoj parodyti, kad jau jie čia šeimininkai. Apsisukau ir grįžau į redakcijos kambarį.

Vienas rudas ir du juodi... O pro langą jų jau matyti daug daugiau. Iš kur jų rudy tiek daug staiga atsirado?

Juodus jau matydavom dažnai nuo pereito — 1938 metų — rudens, kada Hitleris, remiamas demokratinėmis kraštų (!), visu "Didžiosios Vokietijos" svoriu ėmė spausti Lietuvos vyriausybę ir reikalauti Klaipėdos vis daugiau... demokratinį laisvų.

Tie juodieji buvo 17-20 metų vokiečiai, apsirėngę visiškai uniformomis, be jokių ženklų. Tuo tarpu jie vadinosi tik "Ordningdienst", tai yra "tvarkos tarnyba", bet ištrūkęjų tai buvo ne kas kita, kaip "SS"...

Bet rudų uniformų ligi tos dienos Klaipėdoje dar mažai buvo matyti. Tik Vokietijos konsulato tarnautojai porą kartų pražygiavo pro redakciją tokiomis uniformomis apsirėngę. Rudai — tai SA, nacių partijos "šturminkai", jėga... Ligi šiol net ir vokiška direktorija ne-reikalavo, kad čia būtų leista ta "demokratiška" organizacija... O dabar štai jų jau pilna. Pasirodo, per šias paskutines savaites visos vokiškos siuvelyklos naktimis siuvo rudas uniformas...

RYTO bendrovės namuose mūsų buvo trys redakcijos. Iš čia ėjo trys dienraščiai. VAKARAI, kuriuos mes paskutiniu laiku redagavom su Amerikoje pažįstamu, buvusiu kurį laiką SANDAROS redaktorium Juozu Pronskum, LIETUVOS KELEIVIS — Klaipėdos krašto gotiškais raidėmis, kurį redagavo Jonas Grigolaitis, ir OSTSEE BEOBACHTER, lietuviškos pakraipos vokiškas dienraštis, kurį redagavo tūlas Simon, nuo Hitlerio persekiojimų į Lietuvą pabėgęs žurnalistas žydas.

Šis Simon tą antradienį jau nebeapsirodė redakcijoje... Pamatęs pirmas rudas uniformas Klaipėdos gatvėse, pasinaudojo pirmutiniu traukiniu, einančiu Kauno link...

Trečiadienio rytą jau viskas buvo aišku. Jau buvo oficialiai paskelbtos žinios, kad Lietuvos užsienio reikalų ministeris Urbšys buvo skubiai išsautas į Berlyną, kur jam buvo padėta pasirašyti jau iš anksto surašytą sutartį... Lietuva savo noru sutinka Klaipėdos kraštą atleisti ir perduoti jį "Didžiajam Reichui"...

Nevešiai buvo pranešta, kad veltui Urbšys bandė atsikalbėti, bandė derėtis, aiškino, kad jis turi susižinoti su vyriausybe ir tt. Jam buvo pasakyta, kad jeigu "sutartis" nebūs tuč tuojau pasirašyta, tai į Klaipėdos kraštą Vokietijos kariuomenė vis tiek įvygiuos ir... nežinos, kur sustoti. Reikšia, gali nueiti daug toliau...

"Sutartis buvo pasirašyta. Hitleris paskelbė, kad... Lietuvos vyriausybė kilniai pasielgė ir perdavė Klaipėdos kraštą Vokietijai. Žodžiu sakant, maž daug, atėjo ir paprašė priimti..."

Visai panašiai, kaip paskui Maskvoj Lietuva "paprašė", kad ją visą paimtų...

Spausdintuvė jau buvo du rudi ir keletas juodų... Tačiau į redakcijos kambarius dar nei vienas nėjo.

Aštuntą valandą ryto sėdau rašyti... vedamąjį straipsnį (editorialą). Ką galima tokiu metu parašyti?

Straipsnis buvo pavadintas "Istorijos ratas". Jis buvo apie 25 eilučių ilgumo. Paskutiniai žodžiai, kiek atsimenu, buvo maž daug tokie: "Istorijos ratas pasisuko, bet jis nesustoja..."

Jau nebuvo galima aiškiai pasakyti, kad čia dar ne paskutinis istorijos rato pasisukimas. O norėjosi ir reikėjo pasakyti, kad čia dar ne galas ir kad nauji viešpatiai, kurie ateina, nėra amžini...

Greičiau, negu buvo galima tikėtis, ta mintis pasitvirtino. Ir šiandien ji dar teisinga. Istorijos ratas ir dabar dar nėra sustojęs...

Tuos žodžius berašant, priėjo Pronskus.

— Ką darai? — klausia.

— Matai, bandau tėti vaidinimą...

— Žinai, mielas, tu manęs nepasmerk, bet aš negaliu daugiau čia pasilikti. Turiu išgabenti šeimą, ir iš viso — negaliu prisiversti pasilikti čia su tais šunsnukiais.

Juozas tikra buvo susijaudinęs. Visada linksmas ir optimistas, dabar atrodė nusiminęs ir kažin kodėl labai susirūpinęs įtikinti mane, kad nelaikyti per daug blogu jo nusistatymą pamesti ligi tol dirbtą darbą ir išvažiuoti, nelaukiant, ligi "rudžių" visiškai perims valdžią. Turiu prisipažinti, kad ir mane sujaukino ta jo vidujinė kova.

Jis buvo ilgą laiką VAKARŲ dienraščio vyriausio redaktorius, taigi stovėjo pačiame lietuviškos ir kartu priešvokiškos bei priešnacinės kovos fronto priešakyje. Tik prieš tris mėnesius, man įstojus į redakciją, buvo išsikovojęs sau "ramesnė" — antrojo redaktoriaus poziciją. Dabar tvirtino man, kad jaučia pareigą "pasilikti iki galo", bet iš kitos pusės — mato, kad iš to nebus jokios naudos, o rizika patekti tiems "šunsnukiams" gana didelė ir nemaloni...

Įtikinau jį, kad ne tik nelaikau jo išvažiavimo blogu pesielgimu, bet priešingai — nemačiau jokios prasmės jam pasilikti.

Pagal "sutartį", visi Lietuvos piliečiai, kilę ne iš Klaipėdos krašto, turėjo išvažiuoti su vis savo kilnojimu turtu. Kada ir kaip išvažiuoti, dar nebuvo aišku, bet, taip aplinkybėmis susidėjus, dauguma valdininkų ir kitų tarnautojų skubėjo išvažiuoti. Ir ko likti? Juk ankščiau ar vėliau reiks išsikraustyti, o kelioms dienoms ar savaitėms pasilikus, Klaipėdos iš vokiečių neatkovosi, tik nemalonumų gali sulaukti.

— Sakyk atvirai, ar tikrai tu taip galvoji, kaip kalbi? — prisipyrė Juozas. — Tu pats, regis, nesijudini...

— Klausyk, — sakau: — Aš nesiskubinu ne dėl didvyriškumo, o dėl žingeidumo. Labai norėčiau, jei pasisektų, pamatyti, kaip greit išaugtų "ilgos nosys" visiems tiems, kurie dabar taip laukia Hitlerio... Norėčiau savo akimis pamatyti, kaip čia dabar viskas bus. Tik tiek. Ne-laikau pasilikimo pasišventimu, todėl ir nepasilikimo nelaikau nuodėme...

Tvėčiau paspaudėm viens kitam rankas ir išsiskyrėm be žodžių, be linkėjimų... Nes ne-aišku buvo, ko galima palinkėti tokią valandą...

VAKARUS ir LIETUVOS KELEIVĮ dar išspausdinom, bet ar jie galės būti išsiųsti skaitytojams, jau buvo nebeaišku. Pasiėmiau keletą VAKARŲ kopijų ir nukeliau į Gubernatūrą.

Prie Gubernatūros dar stovėjo lietuviškas policininkas sargybinis ir... du juodi. Įeiti leidė tik Gubernatūros tarnautojus, kitų nebeleido. Bet aš ėjau taip tikrai, kad jie, matomai, palaukė ir mane tarnautoju ir nei nepeklaušė, kodėl aš čia einu.

Gubernatūroje darbas buvo jau sustojęs, bet dauguma tarnautojų kaž ko laukė, nenumandant ko. Čia pat gyveno ir Gubernatorius V. Gallius. Susisiekimas su Kaunu telefonu pasidarė sunkus: linijos buvo užimtos, nes visos įs-

(Nukelta į 6-tą pusl.)

DIRVA - Kanadoje ----- \$4.00
Kitur užsieny - \$4.50

Prašom nesiųsti laiško savo krašto pinigų ar pato ženklų, o naudoti pašto čekius ar perlaidas.

DIRVA
6820 Superior Ave.
Cleveland, Ohio

A. A. Komp. Antanas Vanagaitis

Jis atnešė Amerikos lietuviams naują tautos meilės dvasią

Rašo K. S. Karpis

"Leiskit į Tėvynę, leiskit pasavus — ten pradžiugs krūtinė, atgaivins jausmus!" — šią gražią, jausmingą dainą Amerikos lietuvių išeivijai atnešė Antanas Vanagaitis, atvykdamas Amerikon su savo garsia "Dzimdzi — Drimdzi" artistų trupe jau iš Nepriklausomos Lietuvos, šešeri metai po Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo. Daugybė Amerikos lietuvių po to apsilankė Lietuvoje. Vieni ten apsigyveno, kiti pasiviešėję grįžo atgal, su įvairiausiais įspūdžiais apie Lietuvą, kurią prieš kelias dešimtis metų daugumas nenoromis turėjo apleisti. Vanagaitis priūgdė čia labai daug savo senosios tėvynės mylėtojų.

Kalbant apie mūsų žmones, palikusius savo paminėjus Amerikos išeivijoje dainos meno srityje, reikia prisiminti paskirais laikotarpiais dirbusius kompozitorius Miką Petrauską, Stasį Šimkų ir Antaną Vanagaitį. Greta jų darbavosi eilė kitų mūsų dainos mylėtojų — muzikų-kompozitorių, tūli ir dabar dar tebesidarbuoja, bet šie trys bus, tur būt, išvarę giliausias vagas išeivijos kultūriname gyvenime.

Iš tų trijų pirmaeilių menininkų — kompozitorių plačiausias Amerikos lietuvių minias pasiekė Mikas Petrauskas, o dar platesnes — Antanas Vanagaitis.

Antanas Vanagaitis turėjo ir tai, ką paprastai senoji Amerikos lietuvių liaudis mėgsta — juokdario prigimtį. Taigi, nežinūri visų rimtų a. a. Vanagaitio darbų mūsų išeivijoje, jis pasiliko visiems žinomas ir mylimas, kaip natūralus juokdarys — komikas, tai ir buvo jo žymiausia ypatybė žmones patraukti į save.

Nuo 1924 metų, kai "Dzimdzi — Drimdzi" atvyko į Ameriką, Antanas Vanagaitis eilę eilėmis lankė mūsų kolonijas su liaudies daina, juokais ir rimtomis, net klasiškomis dainomis, nes patyrė, kad Amerikos lietuvių lygiai įvertina ir aukštesnę muziką ir dainą, duodamą jiems pritaikytose dozose. Vanagaitis čia sukūrė ir eilę rimtų dainų, kaip "Marmytė", "Naktis Svajonėms papuošta", "Aš bijau pasakyti" ir tt., taip limpančių lietuviui prie širdies.

Tos Vanagaitio originalios dainos, jo liaudies dainos ir juokai, kaip andra perėjo per Amerikos lietuvių kolonijas ir visur — suaugusių ir jaunimo eilėse — skambėjo naujos, lengvos, gražios, patriotinės, mūsų senosios tėvynės Lietuvos meilės primenančios dainos.

Vanagaitio atvykimo ir lietuvių kolonijų lankymo laikotarpį dar daugybė jaunesnio amžiaus lietuvių išeivių augino šeimas ir tą jaunąją gentį kartę lietuvių dvasia, lietuviška daina ir net kalba užkrėtė Antanas Vanagaitis. Jo dėka ir šiandien dar daugybė Amerikoje gimusių mūsų jaunimo lietuviškai dainuoja, jau savo vaikus — trečiąją kartą — augindami.

MARGUCIO "Mperija"
Antanas Vanagaitis aiškiai jautė, kokia jo įtaka yra Amerikos lietuviuose ir ją stengėsi palaikyti, įvairiai kombinuodamas savo padėjėjų grupes. Kuomet originaliojo "Dzimdzi — Drimdzi" trupė išsiblaškė, jis aplink save sutelkė įvairius gabius menininkus, vyrus ir moteris, įtraukdamas iš pačių amerikiečių lietuvių jau-

nimo tinkamus talentus, patarpiais panaudodamas ir iš Lietuvos atvykstančius artistus.

Didžiausią savo darbams parą ir dirvą rado gausingoje Chicagos lietuvių kolonijoje, kur buvo pasirinkęs apsigyventi ir kur netrukus įkūrė, taip pat neva juokais, bet labai rimtam darbiui — net atkakliai kovai su mūsų politikuojančių srovių opozicija — savo MARGUCIO "Mperiją". Chicagoje jis pradėjo spausdinti ir platininti mūsų liaudies dainas, savas kompozicijas, paskiau pradėjo leisti neva juokų žurnalą MARGUTĮ — rimtam darbiui meno srityje ir lietuvių dainos populiarinimui. Netrukus savo "Mperijos" ribose atidarė radijo programą tuo būdu, plačioje Chicagos srityje pasiekdamas lietuvių šeimą, įgijo dar didesnės įtakos mūsų miniose.

Apie Margučio "Mperiją" susitelkę rimtesnioji Chicagos lietuvių inteligentija, profesionalai, šiaip šviesūs patriotiniai lietuviai. Tokią jėgą apie save turėdamas, Antanas Vanagaitis pradėjo didelėje Chicagoje daryti meno srityje tokius darbus, apie kokius niekas kitas nebūtų drįsęs ir svajoti. Lietuviškai vakarai, vaidiniai, koncertai buvo rengiami žymiausiose Chicagos salėse, net pačioje Chicagos Civic Opera House. MARGUCIO "Mperijos" priešininkams, siaurai sroviškai ar savanau-diškai galvojantiems sukėlė net nepakenčiamą pavydą.

Kiekvienas sekmingas darbas susilaukia ir pasipriešinimo iš pavyduolių pusės, taigi ir Antano Vanagaitio darbai, su-tiko ir pamegdžiojimo konku-rencijos. Kai kas nusileido net iki jo darbų šmeižimo ir paže-minimo. Kadangi mūsų srovių pasisekimas remiasi turėjimu atitinkamo skaičiaus pasekėjų, kitos mūsų srovės griebėsi visokių priemonių tramdyti MARGUCIO "Mperijos" augimą ir jo įtakos didėjimą.

Plačioje Amerikoje kompozitorius Antanas Vanagaitis savo koncertavimais ir apsilankymais palaikė draugingus santykius su tautine srove, su katalikų srove ir su kitais rimtais lietuviams; jo rėmėjai buvo lygiai darbininkai, profesio-nalai ir biznieri.

Tačiau pačioje Chicagoje, kur kelios mūsų srovės iš ankščiau buvo įsigyvenusios, naujos MARGUCIO "Mperijos" plitimas kai kur pasirodė nepakenčiamas reiškinys. MARGUCIO — Vanagaitio rengiami vakarai sutraukia didžiausias minias, tai negi taip ir leisi jam sluoti viską.

Komp. Antanas Vanagaitis Chicagoje apsigyvenęs, tūla laiką palaikė draugingus santykius su NAUJENOMIS, bet tie santykiai trūko su dideliu pokštelėjimu. Prieta buvo net iki teismo bylos, kuri užbaigta be pasekmių.

Aplink Antaną Vanagaitį ir MARGUCIO "Mperiją" susi-grupavo visos šviesios Chicagos tautinis elementas, kuris talkininkavo jam įvairiuose jo dideliuose kultūrinuose darbuose Chicagoje ir kitur.

A. Vanagaitis daug ir viešai lietuviškoje politikoje nesimai-šė; kiek reikėjo politiką varyti, atliko jo gausūs bendradarbiai. Bet pats turėjo gilią įtaką ir savo bendradarbius ir talki-ninkus ir jų pagalba plėtė savo įtaką mūsų visuomenėje. Kiti tegul sau rėkauja ir politikuo-

Vanagaičiui mirus

Jurgis Kastytis Gliuda

...kelias, vieškelis mūs veda tiesiai į namus... Ir vis tą dainelę girdžiu, toks pilnas svajonių graudžių.

O kelias, o vieškelį mūs, erškėčiais gausus ir nuožmus! Tą dainą tremty suprantu aš — laisvas be uosto krantų;

aš — paukštis be lizdo jaukaus, kurio nieks audroj nepriglaus; aš — lapas rudens sūkuriuos, teriojamas vėtros žiaurios.

Skambėk tad, skambėki daina, saulėtos vilties kupina, kad kelias, kad vieškelis mūs nuves mus atgal į namus...

Bet krito ant lapų šalna, nutilo širdis ir daina; ir dainius, užmiršdamas mus, nuėjo į amžių namus.

Nuėjo — negrįš niekad, neskleis stebėklingos gaidos, kuri buvo vieškelis mūs, vedas į gimtuosius namus.

Kas nūn paminės Lietuvėlę, kas sielą paguos taip jautriai? Didžiulės vienatvės šešėly belieka rudens sūkuri.

...kelias, vieškelis mūs veda tiesiai į namus... Verkiu aš, verkiu, kaip našlaitis — nutilo amžinai Vanagaitis.

Kovo 12, 49

ja, o mes dirbkime didesnius darbus, — sakydavo Vanagaitis, ir tuos didesnius darbus jis paprastai išskeldavo dainos meno srityje.

Viešai didelėje minioje A. Vanagaitį, atsisotijusį kalbėti, žmonės trokšdavo išgirsti su-kant ką nors juokingo, ne rimto. Taigi, rimtas kalbas jis pavesdavo kitiems atlikti, o pats pasitenkindavo trumpais pasi-reiškimais.

Antanas Vanagaitis turėjo ir nusiskundimų prieš mūsų meno veikėjus. Kartą paklausiau jo, kodėl neišleidžia sava vėlesnių kompozicijų, kurias, į Chicago apsilankius, pas jį viešint tekdavo išgirsti.

"Kas iš to — atsakė kartą jis. — Dirbi, rašai, išspausdini, o chorų vedėjai tavo išleistų gaidų neperka; nusiperka vieną, iš to prisidaro daugiau nuo-rašų ir dainuoja tavo dainas..."

Reikia tikėti, remiantis pa-sakytu, kad Vanagaitis paliko gerą pluoštą savo originalių kompozicijų neišspausdintių; gal negreit lietuviams teks jas išgirsti, ypač jo gerbėjams taip ir neteks patirti, kiek jis dau-giau turi sukuręs savų kompo-zicijų, po keleto ankstyvesnių, kurias Amerikoje išleides pats dainavo ir eilių eilėmis perdainavo kiti visi mūsų dai-nininkai, vyrai ir moterys. Jo dainas dainuodavo net ir jo priešai, klausytojams nepasa-kydami, kad tai Vanagaitio daina...

1941 metais atvykus į Chi-cagą Lietuvos Prezidentui An-tanui Smetonai, jo priėmimas, iškilmės, išreklamavimas ame-rikiečių tarpe ir plačioje spau-idoje buvo tikrai Vanagaitio ir jo bendradarbių bei artimų draugus darbas. Kitos mūsų srovės buvo nusistačiusios prieš prezidentą A. Smetoną jam dar net Amerikos nepasiekus, o jam atvykus, stengėsi su-kludyti visokią jo judėjimą Amerikoje.

Antano Vanagaitio veikimo epocha Amerikoje apėmė isti-sus 25 metus — veik visą gen-tartę, ir jo meninės pastangos žymiai prisidėjo prie lietuviško tautiško auklėjimo didelės da-lies mūsų jaunimo, kuris augo tais laikais, kai Vanagaitis pradėjo savo "Dzimdzi—Drim-

dži" maršrutus po mūsų kolo-nijas.

Visiems, tiek jauniems, tiek suaugusiems lietuviams — dai-nų tautai jis įdėjo į lūpas dau-gybę gražių, malonių liaudies dainų, primenančių Lietuvą:

"Leiskit į tėvynę", "Kur Ne-munas ir Danguva", "Plaukia Nemunėlis", "Ar aš tau, sese, nesakiau" ir daug, daug kitų.

Žinant, ką mūsų išeivija mėgsta, toliau tą darbą tęsti dabar yra puikiai išdirbta dir-va naujai į Ameriką atvyk-stantiems mūsų dainos meno skleidėjams.

Antanas Vanagaitis parodė, kad tas darbas įveikiamas. Naujieji menininkai, sudėję krūvon savo jėgas, energiją ir gerus norus imkitės darbo!

Dėdytės Jeronimo paskutiniai žodžiai

MARGUCIO skaitytojai ge-rai pažįsta dėdytę Jeronimą. Visi žinojo, kad tai yra pats MARGUCIO įkvėpėjas Antanas Vanagaitis.

Ir štai dabar, gavę naujau-sią MARGUCIO numerį jame skaitome: "Adv. A. Olio užpra-šytas, išvažiavau "į vakaci-jas"..."

Taip, "į vakacijas"... Į amžinas "vakacijas"...

Rašo "dėdytė Jeronimas" iš krašto, "kur žiemos nėra". Skaitai ir stebiesi — neju-gi tie žodžiai būtų atėję iš ten, kur jis ištikrųjų dabar... Iš ten, kur tikrai niekad žiemos nėra... Ne, jis rašo iš Texas.

Rašo apie Texas, rašo, kaip visada, juokaudamas.

Taip ir matai Vanagaitį — ne tą, su rieta pypke, kuri vaizduoja "Dėdę Jeronimą", bet tą — dėdę Margutį — ku-ris kitame puslapyje parody-tas belinksmingas Chicagietis MARGUCIO vakare... Kas da-bar palinksmins...

Kiekvienas žodis dar pilnas gyvybės, atities... Paskuti-niai žodžiai: "Apie Texas aš jums dar pa-rašysiu..."

Tad iki kito sykio, iki Vely-ku...

Nebeprašys daugiau, dē-dyte, mums apie Texas, ir ne-bebus Velykos tokios linka-mos...

Dienos Klausimais

Redaktorius—VINCAS RASTENIS—Editor

6820 Superior Ave., Cleveland, O.

"ATLEISK MUMS... KAIP IR MES..."

DAŽNAI žmonės nusiskundžia vieni kitų per trumpą atmintį. Bet kai kur, ypač mūsų visuomeniškame gyvenime, yra pamato nusiskusti ir... per ilgą atmintį. Dalykus, kuriuos gera būtų kuo greičiausiai užmiršti, taip daugelis metų metais atsimena...

Greit užmirštame, kai mums kas gero padaro. Bet jeigu kas sąmoningai ar net per neapsižiūrėjimą nemalonų žodį mums pasakė, jeigu kas kada mūsų sumanymui nepritarė, jeigu, apsaugok Viešpatie, kas kada mums prikišo, kad mes negerai pasielgėme — to neužmirštame beveik amžinai... Neužmirštame, dažnai net nepasvarstydami, ar tame atsitikime buvo mūsų pusėje tiesa, ar gal to, kas mums priekaištą padarė.

Šita per ilgą atmintis labai dažnai ir esti priežastis tų "tvorų", apie kurias kalba kitoje vietoje tūlas "Senakuris". Viena visuomenės dalis atsiveria nuo kitos, organizacija atsiveria nuo organizacijos, net kartais parapija nuo parapijos (!) vien tik todėl, kad kažin kada, kažin kas kažin kam yra padaręs vieną ar daugiau nemalonių.

Kai asmuo su asmeniu metų metais šnairuoja vienas į kitą ir bešnairuodami prie progos dar iš naujo vienas kitam "ignybja" — tiek to. Blogiau, kada visuomeninio veikimo aukštesnė ar bent vidutinė viršūnė stovintieji asmenys savo įsikeidimus perkelia iš asmeninės į visuomeninę sritį ir savo mažiau ar daugiau asmenišką įsikeidimą padaro ištisos visuomeninės grupės įsikeidimu, ir tą įsikeidimą nukreipia irgi ne prieš asmenį, bet prieš visą grupę, kurioje tas kitas yra...

Zinoma, tada visas reikalas įgyja daug daugiau "svarbos", bet tuo pačiu metu įgyja ir daug daugiau žalos. Visuomeninių grupių rungtynės dėl idėjų, dėl nusistatymų — yra suprantamas dalykas ir neišvengiamas. Bet mūsų aplinkybėse tos rungtynės būty ne tokios griežtos, ne tiek jos klaidytų ir bendradarbiavimui bendruose reikaluose, jeigu jose būtų mažiau asmeninių įsikeidimų atspalvio.

Gal ir klystame, bet spėjame, kad visuomeninių grupių atmintis dėl susikirtimų būtų trumpesnė, jeigu jų santykiuose mažesnę rolę vaidintų asmeninių įsikeidimų sąskaitos.

Nekrikščioniška yra ir asmeniškose santykiuose nešioti įsikeidimą amžinai.

Juk daugelis kartojame "Atleisk mums mūsų kaltes, kaip ir mes atleidžiame savo kaltininkams".

Evangelijoje rašo: "Valdovui pagailo to tarno, jis paleido jį ir dovanoją jam skolą. Bet tas tarnas, išėjęs, rado vieną savo draugų tarną, kurs buvo jam skolingas šimtą denarų, ir, nutvėręs smaigę jį, sakėdamas: Atiduok, ką esi skolingas. Jo draugas kniūbsčias meldė jį, sakėdamas: Turėk man kantrybės, ir aš visa tau atiduosiu. Jis gi nenorėjo, bet nuėjo ir įmėdino jį į kalėjimą, iki atduos skolą. Kiti jo draugininkai, matydami, kas darėsi, labai nuliūdo; jie atėjo ir papasakojo savo valdovui visa, kas buvo įvykę. Tuomet jo valdovas pasisaukė jį ir jam tarė: Nedorasis tarne, aš tau dovanojau visą skolą, nes mane meldei; argi tai nereikėjo ir tau pasigailėti savo draugo, kaip aš tavęs pasigailėjau?"

Tame palyginime kalba apie kaltes denarais, pinigais. Bet juk tai palyginimas. Argi ne dar daugiau tai tinka žmonių moralinėms kaltėms vieni prieš kitus?

Zmogus dažnai jaučiasi, kad kiti jį įžeidė, kad kiti prieš jį nusikalto. Bet, visu pirma, šitos kaltės negalima išmatuoti pinigais ir negalima būti visiškai tikram, ar ir pats nesi buvęs to įžeidimo priežastimi... O gal, kita laikydamas kaltininku, pats esi visiškai ar bent iš dalies kaltas. Lauki, kad kaltininkas prašytų dovanojimo, o gal pats taip pat turėtum prašyti iš savo pusės? O jei ir tikrai tik kitas kaltas — argi gali būti siejoje šviesa, jei mėnesiais ir metais nešioji širdv pyktį? Kitas sako: Aš nepyktu, aš atleidžiau, bet aš negaliu to žmogaus matyti...

Ar tai atleidimas? Ar tie žodžiai "Aš atleidžiu" yra iš širdies? Ar ta nėra tik pasigyrimas, savęs parodymas geresniu, negu esi?

Bet asmenišką jausmą yra kiekvieno atskiras reikalas. Mums nereikėtų apie tai kalbėti, ar kas tardamas žodžius "Atleisk man, kaip ir aš atleidžiu" teisybę sako, ar tik Dievą ir save apgaudinėja...

Kalbame apie tai tik dėl to, kad asmenišką pyktį perkeltas į visuomenę, bandomas primesti daugeliui žmonių.

Tomis kalbomis, žinoma, negalima pakeisti žmonių būdo. Jeigu kas turi per ilgą atmintį savo įsikeidime, jeigu kas nepajėgia pykčio nugaleti, to nepripažįs, kad jis pasikeistų.

Tik turėtumėm įsidėmėti, kad asmenišką įsikeidimą nėra privalomas kitiems. **Solidarumas yra gražus dalykas, bet vartokime jį geriems dalykams, o ne pykčiui ir nesantaikai palaikyti.**

Sportininkai rungtynėse labai atkakliai vieni su kitais kovoja dėl laimėjimo. Bet rungtynėms pasibaigus laimėjusieji ir pralaimėjusieji paduoda vieni kitiems rankas.

Ir visuomeniškose santykiuose šitoks sportiškas džentelmeniškumas, savo ambicijos ir kartais sukilusio pykčio suvaldymas yra būtinas reikalas. Tokio susivaldymo stoka tik atstumia daugelį brangių jėgų nuo visuomeniško darbo.

Teisybė pasakyta

THE NEW YORK TIMES, rašydamos, kaip Mas k v o s aukščiausias sovietas, kuris žmonių akyse yra neva "parlamentas" priėmė naują apsiginklavimo biudžetą, 20% didesnį, negu perėtais metais, ir iš viso didesnį, negu kada nors sovietuose buvo, šitaip rašo apie tą "parlamentą":

"Aukščiausias sovietas nėra nei aukščiausias, nei sovietas, lygiai taip, kaip Sovietinių Socialistinių Respublikų Sąjunga nėra sąjunga, nei socialistiška, nei respublikiška, o yra tik kieta keleto žmonių diktatūra.

Panašiai, kaip Hitlerio suvaryktas Reichstagas, aukščiausias sovietas susirenka tik trumpam laikui, paprastai vienai savaitei. Jis nedeputuoja ir nesvarsto, bet tik vienbalsiai tvirtina iš karto viską, ką tik Politbiuro jam pakiša. Jėgu deputatai iš viso parodo savo balsą, tai tik tam, kad pagarbintų Staliną kiekvieną kartą, kada kas pamini jo vardą, — o tas dažnai atsitinka.

Aukščiausias sovietas yra lėlių teatras, kurios šoka, kai Kremlius patraukia virvutes."

Pabėgėliai nuo žydų

Europoje dar yra apie trys ketvirčiai milijono pabėgėlių, išbėgusių iš savo gimtųjų kraštų nuo persekiojimo pavojaus. Jų tarpe nemaža dalis yra žydų, apie kuriuos daugelis tvirtina, kad jie už visus labiau nukentėję.

Bet štai dabar USA numato paskirti 16 milijonų dolerių šelpti visai kitiems pabėgėliams. Tie pabėgėliai yra arabai, pabėgę nuo persekiojimo pavojaus. Jie yra pabėgę iš tų vietų, kur dabar įsikūrę žydų valstybės... Reikiama, ne tik žydų bėgimo. Ir nuo jų bėgo...

Idemiausia tai, kad šitų pabėgėlių esama taip pat apie tris ketvirčius milijono, nors žydų valstybė yra visai nedidelė. Šitie pabėgėliai taip pat labai vargsta ir, sako, beveik badauja, bet grįžti atgal nesutinka...

Štai ir vėl reikia pagalbos. Amerika, žinoma, pirmutinė šelpia visai kitiems pabėgėliams. Kiti kas klausia — o ką gi naujoji žydų valstybė sako apie tai? Tuo tarpu ji sako esanti neturtiną, padėti negali, bet siūlo... pabėgėliams grįžti namo.

Argi ne panaši istorija, kaip su Europos pabėgėliais.

SESUTEI LIETUVOJ

Šviesi naktis, mėnulio šypsena —
O tu liūdi, sesute, tu viena...
Sešėliuos šnara topoliai keroti,
Tavi veidai, sesute, ašaroti...

Čia švyturiai, čia brėkšta naujas rytas,
O tu tenai, kaip epusė suvytus...
Nauji keliai, nauja dvasia alsuoja,
O tu tenai, sesute, aimanuoji!

Mus priglaudė šis naujas kontinentas,
O tu tenai, ten kraštas mūsų šventas.
Bet putinai pašlaitėse nudžiūvo,
Ir kraštas mūs, sesut, ne toks, kaip buvo...

Ten svetimi triukšmingas puotas kelia,
Tavi veidai, sesute, taip išbalę...
Mes laisvę girdim tylų tavo skundą,
Laisvų žmonių jau sąžinė atbunda...

Marija Sims

12. 14. 1948

Nuomonės

Kas neužsimerkia, tas mato!

Labai gerai padarėt, kad paskelbėt senatorių ir kongresmanų kalbas, pasakytas Lietuvos nepriklausomybės sukaustuvių proga Amerikos Kongrese.

Tegul pasiskaitys visi, kurie taip kritikavo Amerikos Lietuvių Misiją už pietus, kuriuos ji net du kartus buvo suruošusi Washington, Statler viešbutyje ir buvo sukvietusi po šimtą ir daugiau kongresnarių ir senatorių. Jie tada juokėsi, sakdami: Kas gi čia tokio? Nuvažiavę nupirko senatoriams ir kongresmanams pietus.

Bet tai buvo ne tik pietūs. Tai buvo platus supažindinimas su Lietuvos klausimu tokios daugybės svarbių žmonių. Dabar, kai tie senatoriai ir kongresmanai sako kalbas už Lietuvos laisvę pačiame USA Kongrese, tur būt, ir tie, kurie andai juokėsi, džiaugiasi kartu su mumis.

Ačiū DIRVAI už tas svarbias žinias.

Marija Sims
Detroit, Mich.

Deja, taip yra...

Paprastieji darbininkai, kad ir ne po šimtinę aukoję Lietuvos reikalams, mano akysse dvigubi čempionai, kai palyginu juos su visa eile gražių, labai gražių uždirbančių profesionalų, kurių vardų nesimato aukotojų sąrašuose...

Dar didesni čempionai yra ką tik atvykusieji naujakuriai, kurių mažas būrelis suaukoja apie dešimt nuosimčių to, ką sudeša mūsų didelės kolonijos gražiai prisigyvenusių senųjų šio krašto gyventojų.

Bet ką aš pastebėjau: ir naujakuriai daugiausiai aukoja tie, kurie dar beveik "iš klaušinio neišsiritę". Tie, kurie jau "apsiplunksnojo" — tų irgi nematyti aukojančių tarpe... Argi taip jau ir turi būti, kad kas mažiau turi, tas daugiau duoda?

J. D., Cleveland, Ohio

Čekisto prisipažinimas

R. Mizara "Laisvėje" rašo: "Jau nukentėjo ir, galiu drąsiai sakyti (Taip, tuo tarpu dar gali! J.G.), dar nukentės ne vienas asmuo tik dėl to, kad jis ar ji drįsta priešintis tiems, kurie ruošia civilizacijai ir žmonijai pražūtį."

O, taip. Žinios iš Rytų Europos kasdien tuos Mizaros žodžius patvirtina.

J. G., Brooklyn, N. Y.

Laisvoji valanda

Atkeršysiu dar tau!

J. SVAISTAS

(Tęsinys iš pereinio nr.)

II

Stambių gausių įvykių metu nedaug tepraėjo laiko, tačiau kalendoriškai matuojant, buvo praėję apie porą metų. Širvintų miško palaukė, netoli pirmųjų fronto užtvarų prisigūžęs tūnojo lėktuvas. Prie jo susirūpinęs stovėjo stambus, petingas, kiekvieną momentą pasirengęs veikti lakūnas.

Miško pakrasty aiškiai brakstelėjo keli sausi žabarai. Netrukus pasigirdo atsargūs pasalūniški žingsniai. Lakūnas dar stipriau sukaupė klausą ir žvilgsnį. Lėktuvo link artėjo paprastas iš pažiūros elgeta. Jis kuprino pasiramščiuodamas dailia stambia lazda. Įgudusi akis bematant galėjo pastebėti ne visai natūralią eiseną. Kampuoti, nesuvaldomos energijos judesiai aiškiai nesiderino su žilais plaukais ir sulinkusia kupra. Labai buvo panašus į naujoką aktorį, vaizduojantį scenoje nusikurėlį senį.

Elgeta nė maž neiškrypo iš savo kelio. Jis vis artėjo lėktuvo link. Jau buvo apie dešimt žingsnių nuo jo. Tuo momentu sustangrėjo lakūnas, įrėmė pistoletą ir angliškai sušuko: "Hands-up!"

Senis sustojo ir bevališkai iškėlė rankas. Jo žvilgsnis šovė į lakūną ir rekošetu parmušė jį patį. Jis sustojo, kaip apmirus. Tačiau po vandėlės jau atsipeikėjo ir buvo jau pasirengęs viskam, kaip žmogus, kurio likimas galutinis, be jokios vilties nulemtas. Jo veidą iškėpė priverstas šyptelėjimas. Smaugiami žodžiai dusliai springo.

Tu pažinai mane iš lazdos, o aš... iš tavo akių, kurios užlūžo mano atmintį nuo pat Sancelf kaimo dienų. Matai... tavo žodžiai pranašingi buvo... Abu dabar vienodai kariaujame dėl savo tėvynės...

Kariaujame... Bet kokia intencija...

Lakūnas rūpestingai apžiūrėjo, iškretę belaisvį ir rūšiai pasakė: "Gulki!" Išsitraukė diržą, atmetė jo rankas į užpakalį ir surišo. Pažengęs porą žingsnių pakėlė nuo žemės lazda, atsuko rankeną, atidžiai apžiūrėjo iš visų pusių ir, nieko neradęs, traktat-trakt, suaižė į šipulius ir sviedė į čia pat bėgantį upelį.

Ar senai čia niekinai mūsų žemę?

Trečia diena...

Ir sekėsi?

Neblogai... Dabar jau tu galėsi atkeršyti man, kaip norėsi...

Taip! Aš tau atkeršysiu, kaip įsakyta tikrajam žmogui ir kariui.

Lakūnas tuo pat susikaupimu ir valingais žingsniais grįžo prie lėktuvo ir ėmė traukti iš sėdynės lenkų kario uniformą. Čia pat pasirodė to pat lėktuvo žvalgas, grįžtas iš užtvaros.

Na: Kas girdėti? — skubiai paklausė lakūnas.

Nieko... Sako, kad fronte jokių pakitimų tuo tarpu nepastebėta... O čia kas dabar? Nori persirengti ir aną pusę patraukti? — savo ruožtu paklausė žvalgas, pamatęs lakūno glėby lenkų uniformą.

Ne! Vėliau apie tai... Pranai, būk tu toks geras ir dar kartą nueik į užtvaros būstinę. Paprašyk, kad tuojau čia pristatytų porą sargybinių, kurie nulydėtų belaisvį į pulko štabą.

Kokį belaisvį?

Nagi matai, štai drybsio žemėje...

Juk tai šnipas! — sušuko žvalgas.

Taip... Taip... — pradėjo jaudintis lakūnas: — Sakiau, kad vėliau apie tai... Dabar, Pranai, pabėgk dėl sargybinių.

Žvalgas skubiai ėjo ir vis dairėsi atsigręždamas. Toks keistas ir nesuprantamas pasirodė jam Darius. Jis priėjo prie šnipų, atrišo rankas ir vėl griežtai įsakė:

Stokis! Numesk tuos svetimus skarmalus ir nevykusį grimą. Še, persivilk šiuo padoresniu rūbu.

Šnipas, kaip iš kartumų kilpos išnertas, džiugiai pašoko ir, svaigdamas iš laimės gyvas pasiliktis, beveik jau buvo besirengęs pulti prie Dariaus kojų ir dėkoti, dėkoti...

Stepai, koks tu kilnus! Tu nori paprastu karo belaisviu parodyti mane... Tu rizikuoji, mano gyvybę gelbėdamas...

Ramus, išdidus, pilnas savo vertės ir patenkimo stovėjo Darius ir tarytum pasigailedamas žiūrėjo į tą žmogų. Nieko nebenorėjo jis nei jam sakyti, nei daugiau bekeršyti. Kiek palūkęs vis dėlto iš lėto pasakė:

Bejėgį nieką nudėti beveik kiekvienas gali, tačiau žmogum padaryti ne daugelis sugeba.

III

Praėjo daug metų. Galima sakyti, visa tai naujų kitokių įvykių beveik išdildyta buvo. Vieną priešpietę solidus vyras užėjo Brooklyne į

"Przyjaciol Ludu" redakciją ir kreipėsi į redaktorių. Apsilankęs maloniai prašė, kad idėtų savo laikraštį straipsnelį apie transatlantinius lakūnus — Darius ir Girėną, kurie garbingai, kaip lietuviai, pasitarnavo bendrajam žmonijos labui ir tragiškai žuvo.

Redaktorius palankiai išklausė, keletą kartų pasirašė krešle ir atsikrunkstė su daugiaškiais. Paskum atsiprašė ir labai mandagiai nusilenkė.

Prašau palaukti... Prašom pasėdėti... Aš tuojau pasistengsiu surasti poną Zagurskį. Teks su juo pasikalbėti. Manau, kad pavyks...

Po kelių minučių atsivėrė šoninės durys ir pasirodė simpatingas ponas. Jis tuojau paklausė belaukiantį:

Tamsta lietuvis!

Taip.

Tad prašau... Labai prašau... Va, čion, į mano kabinetą. Prašau sėstis. Gal cigarete? O gal cigarą? Aš Tamstos nepažįstu dar, tad nežinau, koks skonis. Maloniausia rūkyti, ką pats žmogus mėgsta...

Rūpestingai trepukojo aplink ir tarytum ramino, kaip gatvė paklydusį ir nenumaldomai verkiantį vaiką. Tuo pat metu labai jaudinos ir atrodė labai išsiblaškęs. Čia brėžė benzininį degtuvėlį, čia vėl gesino. Keletą kartų patraukė neuždegtą cigarą, mėgino jį uždegti, čia vėl užsimiršęs zujo apie rašomąjį stalą ir traukinėjo stalčius.

Svetimasis irgi jautėsi sumišęs ir nebežinojo, kaip ir nuo ko pradėti apie patį reikalą. Labai nudžiugo, kai pats Zagurskis palietė rūpimą temą.

Taip... Taip... Tamsta norėdam apie transatlantinius jūsų lakūnus. Ar jau parašyta, ar parašys dar kas nors?

Štai, aš jau turiu, jei tamsta malonėtum. Na, kaip gi... Mielu noru... Mielu noru...

Aš ir pats rengiausi rašyti... Tikrai parašysiu! Garbės žodis... Juk Darius geriausias mano draugas buvo...

Ilgai pasižiūrėjo į sėdintį poną ir tuo pat išsiblaškęs paklausė:

O kas tamsta toks jam? Giminė ar draugas?

Draugas. Geri bičiuliai mes buvom. Aš daug prisidėjau, kad tasai skridimas įvyktų...

Taip... Taip... Darius vertas ilgo ir gero atminimo. Tai padoriausias ir kilniausias žmogus buvo, kuriuos aš tik pažinau... O kokią širdį jis turėjo... Tai ne širdis, o kažkokios dieviškos gerumas... Tikėsi Tamsta ar ne, bet tai buvo. Vieną kartą gyvenime man grėsė tikra mirtis ir tai pagal visus tarptautinius įstatymus. Zagurskis nutilo, prisėdo prie to pat apvalaus stalo ir susimąstė.

Tai labai reta ir įdomi istorija... Turėtum tamsta kiek laiko paklausti?

Mielai...

Tik viena sąlyga: niekur neminėti nei mano pavardės nei kitų asmens dalykų.

Sutinku!

Jovalas

Jonas Šliburis

Rytą aš išsitiesiau eit Verns avenue. Einu į rytus. Prie Iršos krautuvės sugriauti keli namai. Ant vieno namo griuvėsių stovi šunpalaišis. Jis žvalgosi į šalį, žiūri aukštyn ir loja:

Au, au, au!

Sustojau ir žiūriu. Man atrodo, kad mieste šuo nereikalingas ir aš jo nekenčiu. Bet dabar su manim yra kitaip. Aš esu tokis gyvūnas, kad mano žvilgsnis ima ir užkliūna, užkimba kurt. Ir štai dabar aš įsispoksčiau į tą šunį ir matau, kad iš jo akių bėga ašaros. Čia buvo namas, buvo žmonės, kurie tą šunį maitino. Dabar viskas dingio ir tas varšas gyvulių alksta. Ir aš tik tik susilaikiau neverkės.

Dirbtuvėje.

Mašinos užia Aš sėdžiu ir susikuprinęs varau, skubinu, dirbu.

Pietūs.

Einu namo. Einu vėl ta pačia gatve. Smuklė ir prie jos durų stovi merga Ji susivėlus. Atrodo apkvaitusi. Ji veržiasi į vidų. Kitoje durų pusėje stovi kita merga ir jos neleidžia į smuklę. Galiausiai viduje stovėjusioji pravėrė duris ir pastūmė tą susivėlusią. Susikibo vargšes viena kitai į kaltūnas. Viena peša ir kita peša. Spiegia ir kanda viena kitai. Iš smuklės išsivertė du vienmarškiniai vyrai ir stengiasi jas perskirti. Nesiduoda.

Smuklės sienos apačia buvo apdėta gražiu plastikiniu luobu. Tas luobas žalias, mėlynas, raudonas, tarsi bangos, putos, dūmai.

Mergos draskosi, spiegia. Lyg iš žemės išdygo minia ir visi mato teatrą. Mergos besitąsdamos, tik trokšt, parviro ir pramušė tą gražų (Nukelta į 6-tą pusl.)

NAUJAKURIAI

SROVĖS MŪSŲ KASDIENINĖS

Mūsų visuomenišką veikimą be srovės, kaip be kasdienės duonos...

Atvyksta nauji žmonės — laukiamie, kad jie išlietų į tą veikimą. Jeigu jie pasilieka nuošaliai — baramės, skundžiamės, apsvylimą skelbiame. O kai jie pabando prie to veikimo prisidėti, tai vėl esame nepatenkinti, kam prie kitos srovės prisidėjo, o ne prie mūsų...

Tam naujokui, kaip anam raiteliui, kuris prijogęs kryžkelę, rado lentą su parašu: "Josi dešinien — arklį prarasi, josi kairėn — pats pražūsi, josi tiesiai — ir arklį prarasi, ir pats pražūsi".

Ir jie toki patys

Mes apsirinkam, jeigu galvą, kad naujai atvykstantiems lietuviams yra nežinomas pasidalinimas srovėmis. Oho, ir dar kaip! Srovės visuomeniškam veikime ir nesutikimai jų tarpe, rungtyniavimas, kartais ir kuolų kaisiojimas į kitų ratus — tai yra dalykai, kurie atsirado daug anksčiau, negu mes visi, jaunieji ir senieji, į šį pasaulį atėjome.

Todėl nesistebėkim, jeigu senai mūsų tarpe atsiradusieji tautiečiai pasirodys, kad visus šituos srovių kovos "trikus" moka nei kiek ne blogiau už tuos, kurie mūsų srovių verpetuose daugelį metų sukasi. Nesistebėkim ir nereikalaujame, kad jie šitame reikale būtų "šventesni" už kitus.

Bet jie atnešė ir naujos dvasios

Čia pas mus jau kai kur susidarę toki nėlaimingi papročiai, kad ne vienos srovės žmonės net ir šiaip sau nebe nori susitikti, o jau visuomeniškam veikime — tai nei iš tolo nesikalba.

Aš nesakau, kad visur taip yra, bet turim pripažinti, kad kai kur tikrai yra. Jeigu vienos srovės veikėjai ką nors rengia, tai kitų ten jau nematysi ne tik padedant, bet nematysi ir apsilenkiant!

Tas nieko, jeigu kuri organizacija rengia ką vien savo veikimo srityje, bet galia, kad taip esti ir rengiant ką nors BALFo reikalams, Lietuvai nepriklausomybės šventę minint ir visais kitais atsitikimais, kurie nėra tik vienos organizacijos ar srovės specialus reikalas, bet yra visuotinis lietuviškas reikalas.

Tikiuos, kad niekas nepalauks man didelės nuodėmės, jeigu čia, kaip pavyzdį, paminėsiu Clevelandą. Ir čia tokio "atsitvėrimo" turėjome gana daug per visą, eilę metų.

Na, o dabar, kai atsirado mūsų tarpe naujakurių, atsitiko kažin kas nauja. Iš pradžių tai buvo net netikėta, bet tuo jau pajutom, kad tai gerai, malonu.

Aš čia paminėsiu pirmą didesnę naujakurių — tremtinių bendrą pasirodymą sausio 9 d.

Susirinkome į šv. Jurgio parapijos salę šimtai žmonių. Ir visi kalbėjome, kad tai pirmas toks didelis mūsų susirinkimas per paskutinius 7-8 metus. Čia buvo ne tik tie, kurie toje salėje visada lankosi, bet buvo daug ir tokių, kurie retai ar niekad nesilankydavo. Susirinkime visokių srovių žmonės ir... galima sakyti, užmiršom, kad pas mus yra srovės, kad mes kažin ką atskirai veikiam, kad mes vieni "savi", kiti "ne savi". Jautėmės visi, kad yra vienas dalykas, kuris mums visiems bendras ir lygiai brangus. Jautėmės, kad mes čia susirinkome lietuviai.

Tą vakarą pakalbėjome: gal

gi tie naujai atsiradusieji mūsų tarpe bus tas cementas, kuris duos mums progą ir dažniau pasijauti, kad mes, lietuviai, kaip lietuviai, čia sudarome vieną šeimą...

Mes žinome, jaučiame, kad ir naujakuriai kiekvienas turi savo nusistatymus, pažiūras, vieni prie vieno, kiti prie kitų visuomeniškų srovių, bet gi jie sudarė vieną savo draugiją ir visi bendrai surengė gražų pasirodymą, pakvietė mus visus, be skirtumų, visi mes atėjome ir radom, kad tikrai mūsų pažiūrų skirtumai neišnaikino iš mūsų to, kas visiems bendra — neišnaikino lietuviškumo.

Reiškia, naujakuriai savo pasiskirstymo srovėmis neatitvėrė "geležinėmis uždangomis" ar tvoromis, kurios skirtų juos vienus nuo kitų, kaip lietuvius. Galime pasidžiaugti, kad ir mūsų tas dirbtinai užtvėrtas tvoras jie jau truputiuką pralaužė.

Paskui matėm vasario 16-tos dienos minėjimus. Čia pasirodė, kad srovinės "tvoros" dar ne visiškai sugriuvusios. Buvo surengti atskiri minėjimai. Buvo ten ir ten. Ir mačiau, kad naujakuriai aktyviai dalyvavo vienu ir kitu. Dalyvavo visi, nesiskirdami pagal sroves. Ar tai nėra gražus priminimas mums visiems, kad toki dalykai, kaip Lietuvos nepriklausomybės, Lietuvos laisvės idėjos palaikymas yra visiems lietuviams toks pats, ar kas iš mūsų dievobaimingiausias katalikas, ar tik "šiaudinis", ar protestantas, ar laisvamanis, ar gal net įsitikinęs "bedievis"...

Aš turiu pasakyti, kad esu sužavėtas tokiu mūsų naujakurių nusistatymu: srovės pasilieka srovėmis, jos gal ir reikalingos ir naudingos, arba jeigu net būtų ir nenaudingos, tai vis tiek mes be jų negalime apsieiti — toks jau žmonių būdas.

Bet yra dalykai, lietuviški dalykai, kurie yra aukštesni už sroves, ir todėl tuose lietuviškuose bendruose reikaluose neatsitvėrkime vieni nuo kitų neperlipamomis tvoromis.

Prisiminkime mūsų didžiulius tautos veikėjus, kurie irgi buvo įvairių pažiūrų viena ar kitais klausimais: Basanavičių, Kudirką, Maironį, Smetoną, Šliupą, Tumą-Vaižgantą... Lietuviškumo reikaluose nei vienas iš jų nepatyrė apsitvėrti tvoromis ir lietuviui su lietuviu nei nesutikti vien dėl to, kad jis kokiu nors reikalu yra kitokios nuomonės.

Mes čia kai kur nuo to buvome nuklydę. Mūsų srovinės tvoros buvo kiek per aukštos...

Aš matau, kad mūsų naujakuriai lengviau per tas tvoras "perlipa". Sveikinkime juos už tai, ir patys savo tvoras, kur dar jų yra, prisiverskim, arba padaryti mažesnes, arba bent "vartelius" nuo vieno pas kitu išlaisykim!

Senakuris

Daug priežasčių

sukludę paskelbti paskutinius naujai atvykstančiųjų sąrašus. Ypač iš mūsų naujųjų skaitytųjų gauname daug pagelbėjimų, kad atvykstančiųjų sąrašai būtų skelbiami, nes juose tikisi pamatyti daugelio savo pažįstamų pavardes.

Tikimės, kad nuo šiol vėl galėsime be susitrukdyimų tuos sąrašus paskelbti, nors kai kurie paskelbimai galės pasivėlinti, nes kartais jie gaunami tik laikraščio išleidimo dieną.

Redakcija

Ar reikia keisti pavardes?

Atplaukdam į Ameriką, atsivežame su savim tarp kita ko ir... savo pavardes. Kai kurios mūsų pavardės grynai lietuviškos, kitos turi nuo nelemto lenkinimo laikų įgytas lenkiškas "uodegas", prie kurių vėl esame pridėję dar ir lietuviškas "uodegutes". Tai yra mūsų taip gerai pažįstami "auskai", "inska", "evičiai" ir tt. Vis dėlto iš paskutinių raidžių: "as", "is", "us" arba "a" dažniausiai be klaidos pažiūrinėjus, kad šitos pavardės nedidžios yra lietuvis.

Ieškodami darbo, einame išsiminti ir "Social Security" numerio. Čia ir susiduriame su klausimu, kaip norime savo pavardę rašyti. Kai kur net pataria, kad reikia pavarde trumpinti, primena, kad galima ir visai pakeisti...

Ar tikrai mums reikia pavardės keisti?

Aš manau, kad tik lenkiškos "uodegos" numesti; tai tikrai verta šita proga pasinaudoti, bet šiaip jau lietuvių pavardžių keisti nėra jokio reikalo. Yra Amerikoje ir sunkiau išstariamų pavardžių negu lietuviškos, o dar negirdėti, kad kam nors būtų liežuvį dėl to nulūžę.

Bet ir lenkišką uodegą numesti reikia gerai apgalvoti, kad likusi pavarde žmoniškai lietuviškai skambėtų. Turime laikytis tokios taisyklės, kad mūsų pavardė būtų aiškus mūsų kilmės liudijimas. Slėpti lietuviškumą nėra reikalo, kada net pačiame Amerikos Kongrese lietuvių gerbia, kaip VOS numerį.

Be to, rašyti pereiname DIR-NEGirdėti, kad svetimas pavardės užsidėjusieji lietuviškai dabar tuo labai džiaugiasi. Na, bet tada buvo kiti laikai. Mums, dabar čia atsidūrusiems, nėra jokio reikalo tai daryti!

J. ūnas

RASKIM IŠEITI

Visi tremtiniai, atvykę į šį kraštą, turi daug kam ir už daug ką padėkoti.

Kai pirmieji atvyko, bemaž susidarė paprotys, kad po savaitės kitos jie parašydavo gražias savo padėkas visiems savo geradariams per laikraštį ar net per kelis laikraščius. Ir laikraščiai mielai tas padėkas spausdino, o skaitytojai skaitė, visi džiaugėsi gerų darbų gerais vaisiais.

Bet dabar tremtinių atvyksta dideli būriai.

Išvaizduokime, kas bus, jeigu visi jie vienu kartu atsitys laikraščiams savo padėkas geradariams, kurie juos yra sušėpę tremtyje, kurie padėjo atvažiuoti ir kurie dabar padeda įsikurti!

Tai labai gerai ir gražu, bet jau būtų truputį per daug... O kai per daug, tai darosi nubodu ir nebe taip vertinga...

Tad ką daryti? Ar kad ne visi rašytų, ar ne visas padėkas laikraščiai spausdintų?

Tai būtų negerai. Kurių nieko nebus paskelbta, tie gali būti įtarti, kad jie nedėkingi, nemandagūs...

Šitą gražią, bet jau nepraktišką madą reikia pakeisti ir susitarti, kad padėkos geradariams tegul bus jiems tiesiai pasakytos, o ne per laikraščius.

Raskime kitų būdų atsilyginti geradariams.

Visų pirma — ne tik jiems tiesiai padėkokime, bet pasistengkime ir jiems ką gera padaryti.

Antra — imkimės rašyti ir laikraščius daugiau apie gyvenimą tų vietų, kur apsigyvename, drauge tinkama proga parašydami ir apie mūsų geradarius — kurie mums padėjo ir kurie kitiems padeda. Tada laikraščiai mums ir seniesiems jų skaitytojams bus daug įdomesni, negu būdami pilni maž daug vienodo turinio oficiališkai skambančių padėkų. Bus daugiau pasitenkinimo ir mūsų globėjams.

J. G-s.

KRAVČENKO REIKALAUJA 10 mil. fr.

(Mūsų Paryžiaus koresp.)

Kravčenko byla su komunistais eina į galą. Pereitą savaitę kalbėjo paskutiniai liudininkai, daugiausia iš prancūzų komunistų pusės. Jie nieko naujo nepasakė, o tik pakartojo ankstesnių komunistų liudininkų puolimus. Įdomu, kad komunistai daugiausia Kravčenko puolimą už sovietinio patriotizmo išdavimą, kai tuo tarpu jų pačių vadai Prancūzijos parlamente ir spaudoje bei mitinguose ragina prancūzų tautą priešintis prieš valdžią ir ruoštis gražiai priimti sovietus...

Pagaliau, pereitą savaitę prasidėjo advokatų kalbos. Pirmasis kalbėjo Kravčenko advokatas Heizsmann, pareikalavdamas iš komunistų 10 milijonų frankų. Pirmiausia Heizsmann pažymėjo, kad komunistų pristatyti liudininkai iš Maskvos neatsakė nei į vieną klausimą, kurie rūpėjo Kravčenko advokatams išaiškinti. Jie buvo iš anksto Maskvoje paruošti ir visi kalbėjo tais pačiais žodžiais. Jų parodymai ir kalbos tetinka tik jumoro laikraščiams...

Heizsmann ypatingai iškėlė Kravčenko liudininkų Marčenko ir vokiečių buvusios komunistės Buber-Neuma n parodymus, prieš kurias komunistų advokatai nerado jokių žodžių užsipulti. "Visas pasaulis matęs ir stebėjęs jas ir pasidares reikiamas išvadas."

Heizsmann pažymėjo, kad tik Kravčenko dėka prancūzų komunistai Wurmser ir Morgan pagarsėjo ir iš to padarė "bizni", pardavinėdami atitinkamas brošiūras ir laikraščius. Už pasinaudojimą Kravčenko vardo ir kitus moralinius bei materialinius nuostolius advokatas Heizsmann iš komunistų pareikalavo didelės sumos — 10 milijonų frankų, kuriuos, anot advokato, prancūzų komunistai lengvai sudėsia...

Po Heizsmann kalbėjo pagrindinis Kravčenko advokatas Izard, vienas iš garsiausių Paryžiaus advokatų. Jis pasižymė dideliu dėntelmeniškuumu, iškalba, atmintimi ir nepaprasta orientacija. Izard, be gindamas Kravčenko pasakė dviejų dienų kalbą. Pirmiausia jis pažymėjo pačių komunistų "klaidas", kurias jie padarė bepalpdami Kravčenko: pradžioje jie sakė, kad knygą "Aš pasirinkau laisvę" parašė ne Kravčenko, bet New Yorko rusai menševikai; po to jie pradėjo tvirtinti, kad kažkoks rusas, bet pats nenorėjęs po knygą pasirašyti; pagaliau, kad ją parašė amerikony saugumo žmonės ir knygą tik iš anglų kalbos išversta į rusų kalbą...

Ir taip punktas po punkto — Izard nurodė komunistams, kur jie "prakišo".

Užbaigė Izard pačių prancūzų reikalais: "Jūs vadinatė Kravčenko išdaviku. Bet taip pat jūs vadinatė išdavikais ir Schumana, generolą de Gaulle, Mayer, Moch, Blum... Jie visi yra Petkova!" Izard reikalavo ypač sunkios bausmės, kad tuomi būtų užkertamas kelias komunistų šantažams. "Šantažai ir melas tarnauja juos siekiantiems šantažistams. Šantažo diktatūrai turi būti nadarytas galas. nes šie siekia savo partijos didžiulius Kravčenko pasirinko laisvę, bet jo pati laisvė reikalauja būti ginama..."

Šia savaitę kalba komunistų advokatai ir sekančiomis dienomis reiktu laukti sprendimo. Girdėti, kad Kravčenko kelia naują bylą prieš prancūzų komunistus. Ši kartą prieš vakarinio komunistų laikraščio "Ce Soir" redaktorių Aragon, kuris paskelbė, jog Kravčenko rašęs jau naciams... Reikia manyti, kad ir šis melas komunistams lengvai nepraeis. Mat, kaip ten bebūtų, bet Paryžius dar ne Maskva...

(z-u)

Red Terror over Lithuania

Taip bus pavadinta LVS leidžiama knyga apie Lietuvos užgrobimą, kurį Maskva įvykdė 1940 metais.

Tai yra angliška versija knygos "Lietuva tironų pančiuose", bet pagrindiniai perredaguota ir papildyta, su Chicago's North Western universiteto politinių mokslų profesoriaus Colgrow parašytu įvadu.

Knyga jau atiduodama spausdinti.

Lietuviai, kurie rūpinatės Lietuvos likimu, susidomėkite šia knyga!

Mums svarbu, kad Amerikos visuomenės nuomonė apie Lietuvos padėtį būtų teisinga ir gerai informuota.

Kaip lašas prie lašo sudaro vandenynus, taip atskirų žmonių nuomonės sudaro visuomenės nuomonę.

Nenumokim todėl ranka į atskirų amerikiečių informavimą apie Lietuvą!

Mes kiekvienas turime mažiau ar daugiau pažįstamų tarp amerikiečių iš ne lietuvių tarpo. Tad kiekvienas ir pasirūpinkim, kad tie mūsų pažįstami būtų teisingai apšviesti, kas atsitiko su Lietuva. Tai bus geri lašai į Amerikos visuomenės nuomonę apie Lietuvą.

Pagalvok, ar gali pats gerai viską išpasakoti, kaip atsitiko, kad Lietuva tapo pavergta? Net ir tam, kas pats tą matė, sunku būtų viską apskaičiuoti.

Bet lengviausia tai padaryti, jeigu savo pažįstamiems amerikiečiams padovanosite knygą

"Red terror over Lithuania"

ir sudominsite juos, kad ją paskaitytų.

Todėl įsigykite tų knygų daugiau ir skleiskite jas amerikiečių tarpe! Kuo daugiau jų paskleisite, tuo plačiau pasklis Amerikoje teisinga informacija apie Lietuvos padėtį. Kuo daugiau bus paskleista šitos informacijos, tuo palankesnė bus Amerikos nuomonė apie Lietuvos teisę atgauti laisvę.

Nuo Amerikos visuomenės nuomonės daug priklauso, kad Amerika padėtų Lietuvai prisikelti.

Todėl stengkimės visi, kad ta nuomonė būtų palanki Lietuvos laisvės šauksmui!

Informuokim visus ir kiekvieną! Knyga "Red Terror over Lithuania" jum padės tai padaryti.

Štai yra svarbus ir reikšmingas būdas prisidėti prie Lietuvos išlaisvinimo!

Jūs labai daug padėsite tą knygą išleisti, jeigu jau dabar užsisakysite jos kuo daugiau, siai kopijų, įmokėdami jos kainą iš anksto tik po \$2.00 už kopiją

Užsakymus siųskite artimiausiems LVS skyriams arba tiesiai LVS sekretoriui, adresuodami:

Liet. Vad. S-ga, C/o DIRVA
6820 Superior Ave., Cleveland, Ohio

Brooklyne daug užsisakė

"Red terror over Lithuania"

Paskelbus, kad senai ruošiamą knygą anglų kalba apie Lietuvos padėtį jau atiduodama spausdinti, atgijo ir jos užsisakymas. Čia ypač gyvai pasireiškė Brooklyniečiai, kurie per vieną dieną užsisakė dvidešimt tris kopijas, iš anksto įmokėdami po \$2.00.

Skelbiame užsisakiusių sąrašą: Amerikos Liet. Tautininkų Klubas — 2 kopijas.

SAVO ADRESĄ,

rašydami DIRVAI, parašykite labai aiškiai pačiame laiške. Dėl neaiškumo ar klaidos Jūsų parašytame adrese Jums siunčiami laikraščiai ar knygos grįžta atgal ir neturime kaip Jums apie tai pranešti.

Toliau kiti po 1 kopiją:

J. Ambrozėjus
J. Garša
W. Daunoras
A. Povilanskis
A. Vikrikas
A. Tautkus
Al Vasilauskas
J. Bajorūnas
A. Jezavitas
J. Ginkus
J. Klaščius
R. Žukas
P. Kyrius
A. Lelis
J. Deikus
P. Narvydas
V. Norvaišienė
P. Mikalauskas
F. Venis
V. Vėsnius
Ch. Šimauskas
Dariaus-Girėno Postas

Dirvoje gaunamos

KNYGOS

- Pakeliui į mirtį — B. Gaidžiūno aprašymai apie pergyvenimus vokiečių kalėjimuose. — 231 pusl. Kaina \$1.00
- Lietuva tironų pančiuose — teisybės žodis, apie tai, kas atsitiko su Lietuva. — 312 pusl. Kaina \$2.00
- Siela lagamine — J. Švaisto 12 apsakymėlių, 144 pusl. Kaina 80c
- Sparnus man meta paukštės — Benio Rutkuno 78 eilėraščiai (158 puslapiai). Kaina 50c
- Likimo keliu — Alės Rutos-Nakaitės 13 apsakymėlių — 140 puslapių. Kaina 80c
- Svajonės apie žemę ir dangų — B. Ketarausko surinkti pasakojimai apie žemę, mėnulį, saulę, žvaigždes, planetas, kometas ir tt. — 76 pusl. Kaina 50c
- Lietuviškas albumas — gražus paveikslai iš Lietuvos su paaiškinimais lietuviškai ir angliškai. Kaina \$1.00
- Lietuvos Vytiš — gražiai pagamintas Lietuvos herbas. Kaina 50c
- Lietuvos žemėlapis — kur pažymėti visi Lietuvos miesteliai. Kaina 50c
- Lietuvos keliu — įvairus pasiskaitymai dviejose knygose. Galima imti pirmą arba antrą dalį ir atskirai, nes kiekvienoje yra skaitymai visiškai atskiri. Kiekviena dalis daugiau kaip po 150 pusl. Kaina 80c

Brooklyno Didžiojo gatvė

Neprašyto žmogaus apsilankymai

B. Dirmeikis

— Ar jau visą Grand Street perėjai? — klausė mane sutikęs pažįstamas ties pat Juozo Ginkaus saldaininės durimis. Ir, paklauses, tuo pat pridėjo: — Brooklyną pažįsi tik iš Grand Street'o.

Manymas, kad kiekvieno žmogaus žodžiai visados turi truputį teisybės, kitą rytą pasileidau Brooklyną Didžiąją gatvę. Kad nepraleisčiau nei vienos įdomybės, susiradau sau gerą ir ištikimą vadovą — ir simpatiškos ponios — Valaitienės asmenyje. Su ja ir pradėjau kelią nuo 168 numerio. Mat, vieną Grand Street'o dalį jau buvau vienas išmėrėjęs anksčiau. Tiesa, joje teradai tik geradai Balfą su lazdomis ir terbomis... Apie jį tegul rašys tie, kurie jį pažįsta geriau, arba kurie jaučiasi geriau išmaną jo gyvenimą ir jo darbus gerus. Man tik buvo malonu užkopti pilkais, nusidėvėjusiais ir net lūžtančiais laiptais ir pamatyti eilę rūpestingų veidų. Pasidalinęs žodžiais — kas gero ir

ti — bandau juokais teisintis ir nusukti neįdomų klausimą į šalį. Greit pereiname prie spaudos, kurios visa krūva sudėta ant stalo. Pakilnoju laikraščius, juos pasveriu ant rankos ir klausiu, ar jis visus lietuviškus laikraščius parsitraukia. Lyg teisindamasis, "dėdė" Ambrozijus pastumia laikraščius į šalį, o man atsako tokiu paaiškinimu:

— Aš esu ir mirsiu tautininkas, bet... kairysis tautininkas. Už tai ir skaitau visus vietuviškus laikraščius, išskyrus DRAUGĄ ir AMERIKĄ.

Ką jis toliau kalbėjo — tegul pasilieka tarp mūsų... O kalbėjo apie daug ką ir gana įdomiai. Aš tik klausiau, linkčiojau ir vėl klausiau. O kai praėjo gerokas pusvalandis ir "dėdė" Ambrozijus ėmė siūlyti vaišių, bijodami per ilgai užgaisiti, atsisveikinome su pažadu atsilankyti kada nors vėl. Atsisveikindamas paklausiau, kaip jam DIRVA patinka.

— Ką čia kalbėti... Kai šeštadienį visi laikraščiai suėina — tai pirmiausia žiūriu į DIRVĄ...

— O kokį imi vėliausią? — klausiu iš žingėdumo. Atsakymą gavau, bet skelbti nedrįstu, nes noriu iš Brooklyno išnešti gyvą kailį.

Hitleris Klaipėdoje

(Atkelta iš 3-čio pusl.)

taigos norėjo pasiklausti centrą, kaip tvarkytis, kaip elgtis. O iš ten irgi sunku buvo gauti tikrą atsakymą, nes viskas įvyko be galo greit ir smulkmenas numatyti buvo tiesiog neįmanoma.

Išjungėme radiją. Paašikėjo, kad Klaipėdos radijo stotis, pastatyta Lietuvos valstybės pinigais, jau "rudųjų" rankose. Paskelbė, kad bus perduodamas Klaipėdos krašto seimelio posėdis.

Klausome to posėdžio. Tai paskutinis autonomiško Klaipėdos krašto "parlamento" susirinkimas. Dalyvavo tik vokiškų partijų atstovai. Posėdis išėjo kaž kaip ne visai sklandus. Atrodė, kad ir patiems vokiečių vadams jau nebeaišku, kaip čia dabar bus... Susirinko ir suprato, kad jiems jau čia nebėra ką daryti...

Iš Berlyno paskelbė, kad Neumann, vyriausias Klaipėdos nacių vadai, ir Bertulaitis (išsigimęs lietuvis, kuris vadinosi Bertulėit ir buvo paskutinis Klaipėdos krašto direktorijos pirmininkas) Hitlerio yra "išrinkti" "atstovais" Reichstagą — Vokietijos "parlamentą".

"Ilgos nosys" pradėjo augti tą patį vakarą. Baigta su autonomija, baigta su ta valstybės valstybėje komedija. Tie, kurie čia jautėsi dideliais vadais, staiga pamatė, kad juos padarė tik mažiukais Vokietijos pilietukais.

Neumann ir Bertulaitis iš vado ir maž daug "valdžios galvos" liko tik eiliniai Reichstago nariai, su teise pakelti ranką, kada Hitlerio artimesnieji tarnai pasako...

O lietuviui? Žinoma, visi buvo nusiminę, bet kartu jautė ir, tam tikrą pasitenkinimą. Kiekvienas jautė bent tą nusiramimą: nagi, pajuskit dabar ant savo kailio, kaip malonus jums bus Hitlerio batų, kurio taip labai norėjot!

Visą naktį praleidom Gubernatūroje prie radijo, kas kur kuriame kampe nusausdami po valandą. Pranešė, kad rytą, ketvirtadienį, kovo 24, kariškiu laivu atplaukia į Klaipėdą pats Adolfas... Iš ryto apie 8 valandą jau prigužėjo pilnas miestas Gestapo valdininkų iš Tilžės.

Gatvės buvo nustatytos eilėmis rudmarškininių, kurie sustojo rankose laikydami ilgus virves. Tai, reikiama, buvo užtvara, kad žmonės nesuvestų į gatvę, kai Hitleris važiuos. Buvo manyta, kad pervažiuos per visą miestą, taip pat ir pro Gubernatūrą, kuri jau buvo paskelbta Lietuvos konsulatu.

Bet veltui tie rudmarškiniai kelias valandas šalo gatvėse. Hitleris tiesiai iš laivo atvažio į miesto aikštę, pasakė kalbą ir vėl į laivą. Per miestą pervažiuojo keletas tankų, virš miesto praskrido keliolika vokiečių lėktuvų, parodė truputį savo galybės ir viskas.

LIETUVOS AIDO reporteris M. Ilgūnas būtinai buvo užsispyręs nufotografuoti Hitlerį kaip galima iš arčiau. Mat, buvo toks gandas, kad jo fotografuoti niekam kitam neleidžia, kaip tik specialiam fotografui. Toks pareidymas buvęs todėl, kad Hitlerio ūsai esą "nušutę". Jei kas kitas nufotografuotų, tai ūsai blogai atrodytų...

Nežinau kodėl M. Ilgūnui nepasisekė Hitlerį nufotografuoti, bet ir jis, ir kiti, kurie jį tada iš arčiau matė, sakė, kad ūsai tvarkoj... Tik gerkle nuo rėkavimo gerokai užkimusi...

Ligi vidurdienio pasilikau Gubernatūroje. Pavyko šiek tiek susisiekti su Kaunu ir gauti žinių, kokia tvarka bus išvažiuoti iš Klaipėdos tiems, kurie turi išvažiuoti, kaip bus su jų turtais ir tt.

Redakcijoje dar buvo vienas bendradarbis. Spaustuvės darbininkų dalis taip pat buvo savo vietoje.

Sutarėm, kad bandysim dar išleisti VAKARUS, nors du puslapius. Be jokių straipsnių, vien tik žinias, kaip reikia tvarkytis, kur kokiais reikalais kreiptis. Dar porą kartų susisiekus su Kaunu, susidarė keliolika pranešimų įvairiais reikalais, kuriuos telefonu padiktavau į redakciją, o ten tos žinios buvo surenkamos ir dedamos į puslapius.

Ligi tos dienos buvęs gubernatorius V. Galilius paklausė ligi tol buvusį direktorijos pirmininką Bertulaitį ar bus galima išleisti laikraštį su tokiais informacijomis, kurios yra būtinai reikalingos, nes kitaip sunku tvarką palaikyti. Tas atsakė — taip!

Bet apie pirmą valandą telefonuoja redakcijos bendradarbis iš redakcijos nedrąsiu balsu: — Čia pas mus atėjo... Na, čia toki žmonės... Liepė sustabdyti darbą ir kviečia, kad pats ateitum...

— Kas tokie? — klausiu — Na, čia... Pats pamatysi... Buvo aišku, kad tai Gestapo. Bertulaitis jau nebe bosas...

Na, manau sau, tiek to. Jei jau pasilikau čia dėl žingėdumo, tai reikia ir su gestapininkais pasimatyti... (Gestapo reikiama — slapta valstybės policija).

(Bus daugiau)

JOVALAS

(Atkelta iš 4-to pusl.)

luobą. Sijonai, kojines kojose... Visi leipsta iš juoko. Galų gale jas perskyrė. Vieną įstūmė į smuklę, o kita liko gatvėje. Teatras pasibaigė.

Ir aš einu sau. Einu į vakarus. Man norisi vėjus gaudyti. Uždaryta smuklė ir prie jos durų girtuoklis.

— Ką tu čia veiki? — pašnekinu. — Sergu — atsakė. — Sergi? — atkartojau. — Kodėl neini gult? — Tu kvailas — jis ištare. — Nežinau mano ligos...

— O kas tau velnias? — Turiu pinigų... — tarė. — Noriu pragerti, tai ir sergu. Kai aš pinigų neturiu, būnu sveikas.

— Čia juk vietų yra tiek ir tiek. — Ta vieta man geriausia. Jis liūdnas.

— Rytą aš mačiau šunį prie sugriauto namo, o dabar aš matau girtuoklį prie uždarytos smuklės.

— Tai rupuzė! — sušuko jis. — Žiebsiu į snukį, tai nusiversi, kai lepsi! Tai tau bus lygint mane su šunim.

— Nėpyk! — ištariau. — Ir pasakyk man, kodėl tu neini į kitą smuklę? — Drauge! — tarė jis. — Čia ateidavo Pagaikstienė. Prisigeriame... Graži velnio išpera... Lydžiu aš ją namo... Randame kokią vietą... žinai...

— Negali pas ją nueiti į namus?... — Tu kvailas! — sušuko jis. — Jos vyras man kaulus per gerklę iškratytų.

— Šitaip! — Tai taip. Persiskyrėme. Pėda už pėdos, žingsnis po žingsnio aš einu sau namo. Namie radau Teklę. Tai senmergė — davatka.

— Vyras parėjo — tarė. — Kokia tu laiminga, kad turi vyrą!... — Klaida, Teklyte! — Ne, brangute! — tarė Teklė. — Tu nežinai, kaip aš nelaiminga, kad man Dievas nesutvėrė vyro...

— Nusibostų. — Ne — tarė. — Jeigu aš turėčiau vyrą — branginčiau, kaip deimantą. Bučiuočiau rytą, per piet ir vakarą... Dabar bėgu į bažnyčią, kalbu poterių ir myliu Jėzusėlį... Jis irgi vyras...

Marija Magdalena, kuri pirmą sykį susitiko Jėzų prie laukinio asilo smuklės Judėjoje, irgi mėgino laikyti Jėzų už meilužį... Bet Jėzus metė savo Dievišką žvilgsnį į ją ir visos jos svajonės išsiblaškė...

— Kalbu poterių — tarė. — Rodos, kad Dievulis mestų tą savo kryžių į malkinę, apsiaustų paklodę ir mudu susiglaudę pasišnektume...

— Nuodėmė taip manyti — tarė Teresė. — Aš žinau — tarė. — Jau kelis sykius per išpažintį kunigui sakiau. Ant galo pasakysiu, kad pykstu ir ant Dievulio už tai, kad Jis mane tokią negražią sutvėrė, kad nė vienas vyras man į pašonį neįgybytų, nė nepakuteno...

— Pyksti ant Dievulio? — Pykstu! — atsakė. — Kokią Jis mane sutvėrė, tokią ir turi...

Teresė prunkščia iš juoko. — Žinai tu ką? — tarė. — Nu?

— Nesijuok!... — ištare. — Turiu namie velnio paveikslą... žinai, kai kelius taiso, lieja pikiu, smala. Tai pasiėmiau grumulą to pikio. Aplipinau žvakę pikiu ir tą juodą smalinę žvakę uždegiau prieš velnio paveikslą...

— Tai kam? — Nugi ve! — tarė. — Juoda smalinė žvakė dega. Velnias ragus užrietęs, išsišiepęs stovi ir šypsoi. Uodega susiraičiusi, kojos, kai ožio. Teresė klausosi.

— Aš atsiklaupiau ir meldžiausi, kad velnias įvestų kokį vyrą į pagundą... Kad mane įsimylėtų ir aš ištektėčiau...

— Ir ką? — tarė Teresė — Pagelbėjo? — Ne. Jau temo.

Savo vargus išsipasakojusi Teklė liūdna išėjo namo.

JOVALAS

Juokai keliauja aplink pasaulį

Geriau žemės drebėjimas...

Vieni tėvai išsiuntė savo vaikus į kaimą pas pažįstamus. Parašė laišką: "Būkite malonūs, palakykite vaikus pas save, nes pas mus spėjama, kad bus žemės drebėjimas".

Po kelių dienų ateina telegrama iš kaimo: "Atsiimkit vaikus. Siųskit man žemės drebėjimą".

Nevertas turėti vaikų

Marytė gavo nuo tėvo lupti. Vakare ji kalba poterių: "Dievuli nebeduok tėveliui daugiau vaikų. Jis nemoka apseiti ir su tais, kuriuos jau turi..."

NAUJI

atskiri GELTONIEJI LAPAI

Dukart patogesni...

Jūsų pirkimų vadovas vienoj knygoj

Gausite savo naują
RODYKLE
kovo bėgyje

THE OHIO BELL TELEPHONE COMPANY

Lietuvių iškilmės Belgijos sostinėje

Vasario 16-tos šventės proga Belgijos lietuviai surengė dideles eisenas Belgijos sostinėje Briuselyje. Tautos šventės proga lietuviai uždėjo gražų vainiką ant Belgijos nežinomo kareivio kapo, tuo pačiu pagerbdami kovotojus ir žuvusius dėl Lietuvos laisvės. Eisenoje dalyvavo apie 500 lietuvių, kuriuos filmavo ir aprašė visa belgų spauda. Visur buvo pažymėta, kad šis gražus lietuvių žygis buvo padarytas protesto ženklą prieš Lietuvos okupaciją. Patys belgai padėjo lietuviams pravesti šį gražų žygį, duodami karišką orkestrą eisenai vadovu t. t. Vainiko padėjimas ir žuvusiųjų kovotojų dėl laisvės pagerbimas tiek lietuviams, tiek belgams paliko gražų įspūdį. Be to, Belgijos lietuviai buvo surošę taip pat ir gražų bei įspūdingą Vasario 16-to minėjimą, kuriame dalyvavo ir daug aukštų svečių. Dideli belgų laikraščiai aprašė minėjimą ir Lietuvos kančias, palinkėdami greito išlaisvinimo!

• LIKIMO KELIU — Alės Rūtos-Nakaitės 13 apsakymėlių, 140 pusl. Kaina 80c

• SIELA LAGAMINE — J. Švaisto 12 apsakymėlių, 144 pusl. Kaina 80c

MIRIMAI

MIRĖ ISEIVIAI AMERIKOS LIETUVIAI

(Žinios apie mirusius Lietuvius šiame skyriuje talpinama dykai)

JUTINSKAS Mateušas, 81 m., mirė sausio 30 d., Springfield, Ill.

SIDARAS Jonas, 45 m., mirė vasario 11 d., Brooklyn, N.Y.

ŽIUGZDIENĖ Marijona, 60 m., mirė vasario 13 d., Brooklyn, N.Y.

KRAUJALIS Kazimieras, 60 metų, mirė vasario 14 d., Brooklyn, N.Y.

KRYALSKAS Antanas, 59 m., mirė vasario 14 d., Brooklyn, N.Y.

TURSINĖ Ona, 70 metų, mirė vasario 15 d., Brooklyn, N.Y.

KUNICKAS Vincas, 65 metų, mirė vasario 15 d., Brooklyn, N.Y.

KIELIUTĖ Katarina, 70 m., mirė vasario 15 d., Brooklyn, N.Y.

WASKYS Kazimieras, 71 m., mirė vasario 10 d., Brighton, Mass. (Skuodo par. Kazlų kaimo.)

ISTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba rankai tampa sūnaitinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės į P. J. KERŠIS, dėl apkaivimo, ko visada reikalauja apdraudimo kompanijos pirm, negu išmoka už nuostolius.

P. J. KERŠIS

609-12 Society for Saving Bld. Telef.: Main 1773.

SEND, Inc.

304 West 63rd Street
CHICAGO 27, ILL.
TEL. ENGLEWOOD 5-02

SEND, Inc.

MAISTO IR GYVULIŲ UŽSARA-
MUS LIAISAS KORTELIS IR
AUSTRIJOS ŽONAS ANGLIJAI
PRANCŪZIJA ITALIJAI OLAN-
DIJAI BELGIJAI SVETICARIJAI
LEKIJAI ČEKOSLOVAKIJAI
JUGOSLAVIJAI

Maisto siuntiniai ADRAUSTI
draudimo įmone, kuri išmoka
GARANTUOJAMAS. Nesuradus
adresato, pinigai grąžinami. Pa-
keiči daiktus, siuntinius ir kiti
maisto kiti.

PRISTATYMO LAIKAS
DIEŠNIO VISUS KRATIS
Gerai išpažinti, produktai
Pristatymas vykdomas iš saulės
Europoje.

Siunčiant monev, reikia žinoti
kt. mok. priemonę tiksliai nuro-
dykite gavėjo adresą ir užsaki-
mą siuntinių tipą, numerius.
Galima užsakyti keli paketai
tam pačiam gavėjui.

2 sv. taukų, kiaušinių
2 sv. bekonų, 4 sv. kiaušinių
2 sv. salami, dešros
\$8.00 2 sv. kempolės, taukai
1 sv. pieno, miltelių.

2 sv. bekonų, 4 sv. kiaušinių
2 sv. kempolės, taukai
2 sv. miltų, Afrik. apels.
\$6.00 1 sv. cukraus
1 sv. kavos pupelių
1 sv. sokolado, blocks

2 sv. kiaušinių, taukų
2 sv. bekonų
2 sv. cukraus
2 sv. aukšt. rieš. sūrio
\$5.00 1 sv. kavos pupelių

No. 4 \$2.95 9 SVARAI CUKRAUS
No. 5 \$4.98 9 SV. KAVOS PUPELŲ

No. 6 4.5 sv. cukraus
\$4.00 4.5 sv. kavos pupelių

No. 7 200 Chesterfield cigarečių
\$2.00 (išskiriant Vak. ir Italiją)

No. 8 16 sv. sūdytų viščių stat.
\$5.95 nėlė (Tik į Vokietiją)

No. 9 10 sv. kvietinių miltų
\$2.85 4 unc. kepimo miltelių

EXTRA RIEBALŲ 6 SV. 2 sv. kempolės, sviesto
No. 10 2 sv. bekonų
\$7.95 2 sv. kiaušinių, taukų
1 sv. sokolado, blocks
1 sv. cukraus
1 sv. kavos pupelių.

Čia nurodytose kainose įskaityti
transportavimo draudimo ir ki-
tos Aliados.

Atkuriu laukiamą su draugais
mums komitetas ir pavyzdinis as-
menimis dėl didesnių užsaky-
mų. Nedelsdami siųsdien pasuski-
ti, jog gautume draugams su-
mėli.

PAJIEŠKOJIMAI

Jieškomieji ar apie juos ži-
nantieji prašomi atsilipti į:

CONSULATE GENERAL OF LITHUANIA

41 West 82nd Street
New York 24, N. Y.Sadauskienė - Adomaitytė, Liudvi-
ka, iš šiaulių ap.Sakalytė (Sakalis), Teofilė, iš Le-
lionų k., Alovės v., Alytaus ap.Saltmeris, Alfonsas, iš Drobtų k.,
Rietavo v., Telšių ap.Savickaitė, Marijona, d. Juozo, gim.
Amerikoje, gyv. Grinkiškio m.Seliokas, Matijus, brolis Onos
Liudvinavičienės.Senkus, Juozas, iš Antanavo v. ir
vaikai Adele, Ona ir Stasys, gyv.
Kaune.Silinskaitė - Banuškevičienė, Mar-
cele, iš Vaikantonių k., Daugų v.,
Alytaus ap. ir vyras Banuškevi-
čius, Jonas, iš Samninkų k., Onu-
škio v., Trakų ap.Sileris, Jonas, iš seserys Marė ir
Ona Adukevičienės, iš Bartininkų
k., ir v. Vilkiškio ap.Simonaitis, Valerijonas, Simonaitie-
nė ir Simonaitytė, Petrė, iš Silu-
vos (Sidlavos) v., Raseinių ap.Zalpių k.
Sinkovskis, Antanas, iš Barčionų
k., Zarasų ap.Šipala, Mateušas, iš Paberžupių k.,
Bublių v., Šakių ap.Šivokas, Kazys, iš Budninkų k., Gu-
delių II v., Marijampolės ap.Skominas Juozas, iš Pabaiskio v.
Ukmergės ap., Grauziečių k.Slapkauskas, Motiejus, iš Vailiškių
dv., Alvitro par., Vilkaviškio ap.,
ir žmona Mačiulienė.Sležytė - Pranevičienė, Elžbieta, ir
jos vyras Pranevičius, Povilas,
abu iš Vienindžių k., Joniškio
v., Biržų ap.Šlikytė, Marė, iš Sokelių k., Ra-
mygalos v., Panevėžio ap.Soltmer - Živatkaukaitė, Adele, iš
Alavinskių k., Viduklės v., Ra-
seinių ap.Stankaitis, Kazimieras, iš Kalnų
k., Jurbarko v.Stasiulaitis, Saliamonas, iš Seduvos
v., Panevėžio ap., Pavartėčių k.Steponavičienė - Vilimavičienė-Ne-
krasaitė, Kotryna, ir jos broliai
Vilimavičius - Nekrasas, Jonas ir
Kazimieras.Stonevičius, Antanas ir Bronius, iš
Klausiškių k., Ylakių v., Maže-
ikių ap.Stonkaitis, Izabele, Liuda ir Nasta-
zija, iš Iniškių k., Raudenų v.,
Šiaulių ap.Stoškienė, iš Viduklės m., Raseinių
ap.

Stulgytė, Terese, iš Raudonės.

Stupraitė, Ona, iš Vainatruokio k.,
Aukšt. Panemunės v., Kauno ap.Subačiūtė - Damulis, Marytė ir vy-
ras, iš Dvarnių k., Šešuolių v.,
Ukmergės ap.Sudonis, Zigmantas ir jo sūnus Pra-
nas, iš Aukšt. Panemunės.Tamošiūnienė - Leudukaitė, Marija,
iš Gilučių.Tautkus, našlė ir vaikai Aleksandro
Tautkaus, jų tarpe sūnus Ray-
mond Tautkus ir išteklusios dok-
terys.

Tautkutė - Navickienė, Bronė.

Tilcauskienė - Bagdonaitė, Julijo-
na, iš Dubedžių k., Joniškio v.Tomkevičius (broliai Tomkevičiai),
iš Tautkų, Ukmergės ap.Tumonis, Juozas ir Petras, iš Ru-
bikių k., Anykščių v., Utenos a.Turčinskaitė, Marijona, iš Sporga-
nų k., Tirkšlių v., Mažeikių ap.Turčinskas, Vincas, iš Davidiškių
prie Linkuvos, Šiaulių ap.Urbanavičius, iš Luksnų k., Aly-
taus ap.

Uza, Juozas, iš Kauno.

Uzoraitis, Jokubas, iš Budviečių k.,
Pajevonio v.Vaigauskienė - Basaitė - Stanislava
iš Rudupio k., Luokės v., gyv.
New York.Vaišvilienė Vencitė, Petronelė ir
brolis Vencius, Jonas, iš Liudvi-
navo Marijampolės ap.Vaitaitytė, Valerija, iš Braškių k.,
Biržų ap.

Vaitkus, Antanas, iš Kretingos.

Valantiejus, su žmona, iš Ervilko v.
Varnės, Jonas, iš Skroblių k., Rie-
tavo v., Telšių ap.Vasiliauskas, Jonas, iš Amalių k.,
Šiaulių ap.Vencius, Jonas ir sesuo Vaišvilienė,
Petronelė, iš Liudvinavo, Marijampolės
ap.Venskus (Vinskus), Konstantinas, iš
Atkočių k., Ukmergės ap., buv.
cirkio artistas.Veprauskas, Petras, ir sesuo Marė,
iš Razielių k., Aukšt. Panemunės
v., Kauno ap., seniau gyv. Pine
Grove, Pa.Verbiekas, Stasys, ir seserys El-
zbieta ir Marija, iš Pražariškių k.,
Zasių v., Trakų ap.Vigantas, iš Papušinio k., Tytuvėnų
v., Raseinių ap.Vilimavičius - Nekrasas, Jonas ir
nė, Kotryna.Kazimieras ir sesuo Stėponavičie-
vilkauskas (Wolf), Jonas.Vinskus (Venskus), Konstantinas, iš
Atkočių k., Ukmergės ap., buv.
cirkio artistas.Vilimavičienė - Volkaušienė, Teklė,
iš Tytuvėnų, Raseinių ap.

Wolf (Vilkauskas), Jonas.

Volkaušienė - Višniauskaitė, Teklė,
iš Tytuvėnų, Raseinių ap.Vyšniauskas, Jonas ir Petras, iš
Skardupių k., Pajevonio par., Gra-
žiškių v., Vilkaviškio ap., ir Jono
žmona Česnavičiūtė, iš Gudelių
par.Zagurskaitė, Pranutė, duklė Juo-
gim. Amerikoje, tėvas buvo Lau-
kapio k., Klovainių v., Šiaulių
ap.Zalavskaitė - Butkus, Marija, iš
Simono, Alytaus ap.Zarauskas, Jonas, Juozas ir Rapolas,
iš Dusmenų k., Onuškio v., Tra-
kų ap.Zemaitiūtė, Liucina, d. Motiejus ir
Uljonos Strimaitytės, iš Naumies-
čio par.Zemaitis, Antanas, s. Izidorius ir
Levos Adomaitytės, iš Griškabu-
džio v., Šakių ap.Zdaržinskas (Darssin), Frank, Jos.
ir Margaret.Zeikus, Pijus, iš Induriškių k., Gi-
žų v., Vilkaviškio ap.Zemantauskas Ksaveras ir sesuo
Zemantauskaitė, Ona, iš Alvitro
v., Vilkaviškio ap.Zemgulis, J., iš Šilalės v., Tauragės
ap.Zilinskaitė - Koenig, Berta, iš Ša-
kių, jos vyras Adolf ir vaikai
Marta, Theodore ir Waldimar, gyv.
Kaune, Šančiuose.Zilinskaitė - Ruseikienė, Ona, iš
Skardupio k., Keturvalakio v.,
Vilkaviškio ap.Žimkus, Povilas, iš Viešvinių k., Tel-
šių ap., ir jo septyni sūnys bei
duktė, gimę San Francisco.Zinkevičius, Petras, iš Joniškio, Biržų
ap.Žitkiūtė - Gančiuviene, Magdė, iš
Bukuonių k., Jėvaravo v., Marijampolės
ap.Župka, Mykolas ir Stasys, iš Pa-
baiskio v., Ukmergės ap., Grauziečių
k.

Zuburiūtė, Mirta, iš Alytaus.

Zukauskas, Jonas, Jurgis ir Pra-
nas, iš Padubysio dv., Seredžiaus
v., Kauno a.

Zynda, Česlovas, gyv. Cleveland, O.

Žyvatkauskaitė - Soltmer, Adele, iš
Alavinskių k., Viduklės v., Ra-
seinių ap.

ARENA

Sigmund Romberg

Kovo 27 Arenoje įvyks ži-
nomo kompozitoriaus ir diri-
gento SIGMUND ROMBERGO
ir jo orkestro koncertai — dien-
mą 2:30 ir vakare 8:30.

Sigmund Romberg grįžo į
Clevelandą su savo 60 asmenų
orkestru ir tai bus jo pirmi pa-
sirodymai čia. Numatoma, kad
koncertų serijoje dalyvaus ir
žymūs solistai, jų tarpe numa-
ta ir garsi čekė dainininkė
Jarmila Novotna, kuri dainuo-
ja Metropolitan operoje ir yra
skaitoma tarp dešimties ge-
riausių šių metų dainininkų.

Pirmame pasirodyme daly-
vaus tik orkestras. Šis orkes-
tras yra žinomas savo įvai-
riems skoniams pritaikyta pro-
grama, kurioje yra ko paklau-
syti ir klasikinės muzikos ir
"swing" mėgėjams.

KAS platina Dirvą — tas
platina apšvieta.

Mes Duodam ir Iškeičiam Eagle Stamps

THE MAY CO.

BASEMENTE

FRUIT OF THE LOOM

Pusinio dydžio
Suknelės

3.98

DYDŽIAI NUO 14½ ligi 26½

Stilius A: Puikios rūšies 80
skersinio perklio, prieky už-
segamos, apsiausto stiliaus, su
naujais baltais papuošimais,
Rudi, raudoni ar mėlyni kva-
dratai, Dydžiai nuo 14½ ligi
26½.

Stilius B: Prieky užsegamos,
apsiausto stiliaus iš 80 sker-
sinio perklio. Nauji rick-rack
papuošimai. Rudos, žalios ar
mėlynos dryžės. Dydžiai nuo
14½ ligi 26½.

Priimami užsakymai telefonu
Saukite CHerry 3000Basement Housedresses
DepartmentWhy
Pay More?

CLEVELAND TRUST

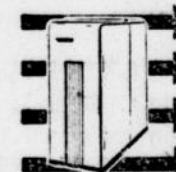
PERSONAL LOANS

ARE LOW-COST
EASY TO ARRANGE

MARGUTIS

Skaitykit "Margutį", komp
A. Vanagačio leidžiamą mu-
zikos ir juokų žurnalą. Ei-
na kartą į mėnesį. Kaina
metams \$2. Užsisakant sių-
skit ir pinigus.

MARGUTIS

6755 So. Western Ave.
Chicago, Ill.

Jūsų Naujas Namas NERA Moderniškas be

1949 MONCRIEF

Sildymo Įrengimas ANGLIMS-GASU-ALIEJUI

THE HENRY FURNACE CO. MEDINA, O.

CLEVELANDO IR APYLINKĖS ŽINIOS

DIRVA—6820 Superior Avenue. ENdicott 4486—Atdara vakarais

NUO ŠIO ŠEŠTADIENIO JAU GALIMA GAUTI BILJETUS Į DIRVOS VAKARĄ

DIRVOS vakaras gegužės 15, Lietuvių Salėje jau dabar yra Clevelandiečių susidomėjimo centre. Jau yra bilietų poreikavimų, kurių dar nebuvo galima patenkinti. Bilietai bus pagaminti tik šį šeštadienį.

Pereitą savaitę įvykusiame Tremtinių Draugijos meno būrelio susirinkime taip pat buvo kalbama apie DIRVOS vakarą. Visas meno būrelis nutarė dalyvauti gegužės 8 d. Motinos Dienos ir gegužės 15 d. DIRVOS vakaro programose. Kiekvienam pasirodymui rengiama atskira programa.

Lietuvių Salės vadovybė dažnai posėdžiauja ir daro viską, kad salė būtų atnaujinta. Neabejojama, kad į DIRVOS vakarą susirinkę Clevelandiečiai pamatys tą salę jau atsinaujinusią.

Lietuvių Salėje jau yra planas, kurio taip trūko vasario 16-tos rengime, o iki gegužės mėnesio ir visa salė bus pasipuošusi "naujais rūbais".

PAGERBIMAI JULIUI SMETONAI

Spaudoje pasirodžius žinioms, kad Julius Smetona sėkmingai baigė teisių studijas ir šalia Lietuvos bei Prancūzijos universitetų diplomų įgijo taip pat ir Amerikos universiteto diplomą, draugai ir pažįstami surengė visą eilę pobūvių, pagerbdami J. Smetonos ryžtingumą ir sveikindami su laimėjimais.

Toki pobūviai paskutinių trejų metų savaitės laikotarpyje įvyko net keli: pas P.J. Žiūrius, pas St. Nasvyčius, pas Miss Bell Green ir pas S. Tamošaičius. Visuose buvo susirinkę po geroką būrį draugų, kuriuose pareikšta Julijui Smetonai gražių sveikinimų ir linkėjimų.

Paskutinis pobūvis pas Tamošaičius, kuriame dalyvavo apie 50 asmenų, buvo "sudėtinis", tai yra rengtas ne vien pačių šeimininkų, bet sudėtinai visų dalyvių, kurių vardu įteikta ir dovanėlė.

JAU TIK SAVAITE LAIKO

ligi Vincės Jonuškaitės koncerto, kuris įvyks kitą sekmadienį, kovo 27 d., 7 val. vak., Lietuvių Salėje.

Tokios aukštos kultūros dainininkės iš viso ne dažnai tenka Clevelande girdėti, o dar rečiau tokia proga būna lietuvių rengimuose.

Šį kartą Clevelando lietuviams rengiama tikra meno šventė, nes susilaukiame koncerto pirmaeilės dainininkės lietuvaite. Susirinkime pasigėrėti ir pasididžiuoti, kad turime tokią didelę meno pajėgą iš mūsų tautiečių tarpo, kuri specialiai mus aplanko!

DALYVAVO VANAGAIČIO LAIDOTUVĖSE

Iš Clevelando į A. Vanagaičio laidotuves į Chicagą pereitą pirmadienį išvyko Kazys ir Ona Karpiai.

Jie pasiliko Chicagoje iki ateinančio sekmadienio, kur talkininkauja prie specialaus MARGUCIO numerio išleidimo.

SUSIŽEIDĖ P. KAMINSKAS

Povilas Kaminskas, 4402 Lorain Ave., paslydo prie prausyklos ir sunkiai susižeidė dešinę ranką.

DEKOJA DRAUGAMS

Mano nuosirdi padėka draugams ir draugėms, kurie mane atklankė ligoninėje. Ačiū už gėles, dovanas ir atvirutes — visiems tariau širdingą ačiū, kurio ir kurios mane sunkioje ligoje užjautė.

Po operacijos einu gėryn. Iš tikrųjų nelaimė, tur būt, nieko nėra brangesnio, kaip turėti gerus draugus. Dar kartą ačiū visiems

Stella Danis

RKO KEITH'S 105th TEATRE RODOMA

Nuo kovo 16 ligi 19 — "Unfaithfully Yours" su Rex Harrison, Linda Darnell, Rudy Vallee, Barbara Lorence.

Nuo kovo 20 iki 22 — "Gentlemen from nowhere" su Werner Baxter, Faye Baker, ir "Big Sombrero" su Gene Auty, Elena Verdugo.

UNESCO 2-ra KONFERENCIJA CLEVELANDE

Clevelande įvyks antrasis UNESCO suvažiavimas kovo 31, balandžio 1 ir 2, kuriame dalyvaus virš 3,000 atstovų nuo mokslinių, politinių ir socialinių grupių, reprezentuojančių 56 tautas.

Jų tikslas bus surasti geresnius būdus praplėsti mokslą, švietimą ir artimesnį supratimą tam, kad per ryškesnį įvertinimą vieni kitų būtų galima sukurti pastovia, pasaulinę santaiką.

Tarpe šių atstovų yra ir lietuvių: Vincas Rastenis, P. J. Žiūrys ir A. Damušis atstovaus BALFą; K.S. Karpus, Juozas Bendleris ir P.J. Žiūrys atstovaus Clevelando lietuvių susirinkimo Komite. P.J. Žiūrys įeina ir į Surengimo Komiteto valdybą.

Pereitame Clevelando tautinių grupių posėdyje buvo nutarta surengti visų tautų kūrybos parodą ir taipogi spektaklį, atvaizduojantį 46 tautų grupes, kurios gyvena Clevelande santaikoje ir kartu ugdo artimesnį ir glaudesnį tarptautinį susipratimą.

Šio spektaklio ir parodos viršininkas yra plačiai žinomas laikraštininkas ir rašytojas T. Andrica.

UNESCO Tautinių Grupių Rengimo Komisija šiuo metu prašo kiekvienos grupės prisidėti nors maža finansine dalimi ir taipogi patiekti kokius 4 įžymius tautos kūrybos eksponatus, k.t., meniškų medžio išdrožinių, dailės kūrybos veiklų, gintaro dirbinių ir pan.

Visi eksponatai turi būti ne aukštesni kaip 12 colių (nes bus po stiklu) ir turi būti rimtai ir meniškai pagaminti. Jie bus apsaugoti (insured) ir po parodos grąžinti. Tie, kurie galėtų dailės kūrinius paskolinti, yra kviečiami susisiekti su J. Bendleriu (10115 Nandford road), P.J. Žiūriu (Academy 5385), arba K.S. Karpium (Endicott 4486).

Komitetas: P.J. Žiūrys
K.S. Karpus
J. Bendleris

ISNUOMOJAMAS

didelis su reikmenimis 1 asmeniui butas bendrai gyventi su vienu asmeniu.

Arti prie visko. Adresas 1239 E 101 Street. Telefonas SW 0492.

SANKAL FRANK

pardavė farmą ir nori apsigyventi mieste todėl ieško 5 kambarių buto. Šeima — tir 3 suaugę žmonės. Pranešti Chesterland, Ohio. Telefonas: Chesterland 4406, arba į DIRVĄ. (12)

Lankytis savo Klube!

Amerikos Lietuvių Piliiečių Klube penktadienio vakarais gausite skanių bulvinių blynų, šviežios žuvies, prie to visokių išsigėrimų. Klubo nariai prašomi dažniau prisiminti apie savo Klubą.

Dabar jau laikas nariams ir įsigyti naujas 1949 metų korteles. 6835 Superior ave.

HE 6466 1144 Adison
Naujoje vadovybėje!
STASIA'S BEAUTY SHOPPE
(buv. Gloria's Beauty Shop)
SPECIALIAI:
\$1.50 cream or Oil Shampoo ir sudėjimas.
Už \$1.00, kas ateis su šiuo skelbimu
ANASTAZIA GUDAITIS

ARBATĖLE UNESCO DELEGATAMS PAGERBTI

Kultūrinių Darželių Moterų sekcijai pavesta ir ištikrųjų duota garbė būti šeimininkėmis vienatiniam socialinio pobūdžio rengimui sąsąsėje su UNESCO konferencija. Kadangi tautos, reprezentuojamos Darželių Lygoje, per 22 metus gražioj nuotaikoj, su tolerancija, susipratimu ir pavyzdin-ga įtaka su savo skirtingais Tautų Darželiais veda visą kultūrinį judėjimą Clevelande, tai jos yra ištikrųjų mažutėlės UNESCO. Todėl rengėjai numatė paskirti Moterų Sekciją svečių priėmėja.

Arbatėlė įvyks kovo 31 d. nuo 4 iki 6 val. po pietų Public Auditorioje. Dalyvaus apie 3,000 atstovų. Garbės viešnia bus ponia Eleonor Roosevelt. Numatoma, kad reiks apie 10,000 pyragėlių. Parengime dalyvauja 24 tautos, kurios pasi-skyrė komisijas po 10 moterų. Kiekvienai tautai paskirta pyragėliams kepti kvota. Lietuvis noriai pasidalino darbus. Pageidaujama, kad pyragėliai būtų maži, kad svečiams lengviau būtų paragauti visų tautų kepimo meno.

Lietuvės moterys, kurios keps įvairiausių pyragėlių bei sausainius yra šios: A. Augustinavičienė, T. Chesna, J. Damušienė, A. Drasutienė, J. Salasevičienė, P. Štaupienė, V. Šukienė, A. Vilčinskienė, M. Mišickienė ir O. Mihelich.

Visos arbatėlėje dėsės tautiškus rūbus. Ištikrųjų, koks bus gražus vaizdas — apie 250 moterų įvairių tautų rūbuose, stalai nukrauti skirtingų tautų skaniaisiais ir gražiaisiais pyragėliais, gėlės, UNESCO atstovai...

Duok, Visagali, palaimą dėl geresnio — šviesnio pasaulio būvio...

Sąsąsėje su konferencija, žemutinėje svetainėje bus paroda. Darželių Lyga turės pri-rengtą tam tinkamą projektą — visų Tautų Darželių paveikslus ir žemėlapius. Taip pat rodys 15 minučių filmą apie įvairius svarbius rengimus kiekviename Tautos Darželyje. Teko matyti — yra

REIKALINGAS BUTAS

iš 3-4 kambarių, bevaikiai šeimai. Pranešti DIRVOS redakcijai arba skambinti ON 1290

Reikalingas

REAL ESTATE PARDAVĖJAS su prityrimu, visam ar daliai laiko. Turi pusėtinai mokėti angliskai. Kreiptis pas Mrs. Sloan, tel. LI 8610

M. J. BEVERAGE

1309 ADDISON RD.
EX 3750

BOCK BEER NOW

HERE!
FREE DELIVERY
BEER — WINE and ALE

Nori pagražinti savo namus? Šauk—

K. ŠTAUPAS

Namų Dekoravimas mūsų specialybė.
Kambarių Popieravimas Namų Maliavojimas
16908 Endora Road
Telefonas:
KENmore 8794.
Cleveland, Ohio

graži spalvotos filmos dalis, kur mūsų Tremtinių Draugijos nariai šoka tautiškus šokius One World Day programoj, ir pats Lietuvių Darželis Clevelando miesto 100 metų sukaktuvių parodoj.

Ona G. Michelich — atstovė

PADĖKA

Karo adros išmesti iš tėvynės, pernešę daug vargo, bado ir baimės, mūsų mylimo brolio P.P. Muliolio rūpesčiu, šio metų kovo 3 dieną pasiekėme šį laisvės kraštą. Cia buvom labai šiltai sutikti brolio ir jo šeimos, kur radom puikią paruoštą penkių kambarių butą su visais patogumais.

Be brolio su šeima, brolienės J. Muliolienės ir dėdės V. Barbasko, mus labai gausiai su-sėlpė drabužiais ir kitais reik-menimis šie asmenys: ponai DeRichter, ponai Bindokai, ponai Brazauskai ir kiti, kuriems tariam nuosirdų lietuvišką ačiū!

Ignas Muliolis
ir šeima

MIRIMAI

BARBARA LUKPETRIS, 60 metų amžiaus, nuo 7009 Lawnview Ave., mirė kovo 10 d.

Gedulingos pamaldos įvyko kovo 14 d., 9:30 iš ryto šv. Jurgio bažnyčioje. Palaidota Kalvarijos kapinėse. Liko vyras Alex. 2 sūnūs — John ir Paul. 4 dukterys: Mrs. Adele Hogue, Mrs. Barbara Sweeney, Mrs. Isabelle Zagwodziński ir Mrs. Agatha Litke. 2 seserys: Mrs. Cipryona Slazus ir Mrs. Anne Brozer.

Dalis Clevelando žinių

7-tame puslapyje

BRAKE SERVICE

WHEEL ALIGNING ON ALL CARS
By Experts Who Really Know How!
TIME PAYMENTS

RAYBESTOS
6615 CARNegie AVE.
Phone ENdicott 9182
SPECIALISTS SINCE 1910

JOE LUOBKIS

DIRBA NAUJUS RAKANDUS pagal užsakymą, senus ir sulūžusius perdirba ir atnaujina. Turi 35 metų prityrimą! 3225 E. 140th STREET Tel. SK. 6861. (6)

Venetian Blinds

Norit pagražinti savo namų langus naujais VENETIAN BLINDS ir WINDOW SHADES? Šaukite: J. PEČIULIS
Telefonas: IV 3348
19206 Kildeer Ave.
Cleveland, Ohio

JONAS G. POLTER

Lietuvis
Namų Maliavotojas Popieruotojas
Apkainavimas ar patarimas reikale jūsų namo pagražinimo sutelkiama nemokamai.
495 East 123rd St.
Telefonas: POTomac 6899

Leiskit man pasirinkti Jūsų automobilio reikalus

Julius Rungaila
(Jack Gail)

Užleiskite pas mane prieš perkami naują ar vartotą automobilį

Naujas Packard \$2,345.00

Vartoti automobiliai

1948 Mercury Sedan, radijo ir šildytuvus \$1,745.00

1946 Packard Clipper Sedan \$1,595.00

FRANK G. ELLIOT, Inc.

10548 St. Clair Ave.

Žinomiausias Packard pardavėjas Clevelande

LI 8181 ATDARA VAKARAIŠ

I. J. SAMAS - JEWELER

Persikėlė į naują didesnę ir gražesnę krautuvę

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre

Dabar jau turime didesnę rinkinį Deimantų, Žiedų, Lalk-rodėlių ir visokių graždaiktų, už nupigintą kainą.

P J KERSIS

609-12 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio
OFISO TELEFONAS: MAIN 1773.

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreipkitės į mane, gausią pigia kainą. Taipgi gausit patarnavimą įvairiuose apdraudos-insurance reikaluose. Sutaissau paskolas pirmo mėgėčio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

AUTO BATTERIES

Tiesiog iš Lietuvių dirbtuvės
Pigiau negu kitur
TAISO IR SENAS BATTERIES

Antanas Kirkilas ir Sunus
1019 Woodland Ave. Cleveland

LAŠNIK CAFE

Puiki, Moderniškai Įrengta Lietuviška Užeiga
6824 SUPERIOR AVE.

(Šalia Dirvos Redakcijos)

Užkvičiame Lietuvius iš kitų miestų sustoti pas mus. Kastantas ir Ona Lesnikauskai — Savininkai

Pilnai padengta apdrauda UTah 1-4515

WM. DEBBS PAINTING CO.

Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko
7526 Star Avenue Cleveland 3, Ohio

Wikelis Funeral Home

PILNAS LAIDOTUVIŲ PATARNAVIMAS

—HAMMOND VARGONAI PER SERMENTUS—

6202 SUPERIOR AVE. HEnderson 9292

Jakubs Funeral Home

(JAKUBAUSKIENĖ—Laisnuota Laidotuvių Direktorė)
REIKALĖ VEŽIMAI LIGONIAMS PARVEŽTI
Kambariai pašarvojimui leidžiama naudotis nemokamai.
LITHUANIAN FUNERAL HOME
6621 EDNA AVENUE ENdicott 1763

DIDELIS PUSMETINIS IŠPARDAVIMAS

Vyrams, Vaikinams ir Berniukams
Visoki žiemai reikalingi dėvėjimui rubai, baltiniai ir šiaip reikmenys — nupigntomis kainomis

★ DYKAI! Mes duodam Eagle Stamps su kiekvienu pirkiniu. ★
Čia iškeisime Jūsų Stamp Books.

THE KRAMER & REICH CO.

7010 Superior Avenue

VINCĖS JONUŠKAITĖS

Koncertas

Sekmadienį, kovo 27 d., 7 val. vak.

Dalyvaujant Clevelando vyrų kvartetui

Programoje lietuvių liaudies dainos, giesmės ir kiti žymiųjų kompozitorių kūrinių

LIETUVIŲ SALĖJE, 6835 Superior Ave